

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 43 (722).

LÖRDAGEN DEN 27 OKTOBER 1900.

13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS PRAKTUPPLAGA > 7:50 IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRROGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDIT FÖRMÄNL. VILKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

HARALD MOLANDER I SITT ARBETSNUM. EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

EN SVENSK DRAMATURG.

IBÖRJAN AF 80-talet uppfördes å Dramatiska teatern en liten enaktare, benämnd »Rococo» — en scenisk bagatell visserligen, men i ton och stil så troget afspeglande rococo-tidens näpna dockor i deras snirklade infattning, att man frestades tro den lilla produkten vara fluten ur en fransk penna från femtonde Ludvigs dagar.

Författaren var emellertid svensk från vår egen rätlinierade tid och hette Harald Molander.

Året efter Rococos uppförande slog hr M. sitt första stora slag som dramaturg, i det hans sorgespel »Furstinnan Gogol» då

gick öfver scenen och eröfrade åt sin författare en mycket stor succès.

Det var icke så vanligt då som nu att få se ett godt svenskt originalstycke uppfördt. Den äldre dramatiken, hufvudsakligast representerad af Blanche, Hedberg och Jolin, intresserade man sig icke så öfverdrifvet för, och de nya förmågorna behärskade merendels icke tillräckligt tekniken för att åt sina skapelser förläna nog bärkraft öfver de vanskliga teatertiljorna.

Ej minst af denna sistnämnda orsak gjorde »Furstinnan Gogol» ett välkommet afbrott i vår dramatiska litteraturs torftighet. Här fanns, förutom en ganska djupgående psykologisk skildringsförmåga, en teknisk behärskning och en replikernas

glans och spiritualitet, som mot bakgrunden af den öfriga originaldramatiken verkade likt en trumpetfanfar i ett trivialt hvardagspladder.

Stycket blef föremål för lifliga diskussioner af stockholmspubliken, och det vill säga mycket i en stad, hvarest festmiddagar, ordensspex och ett intelligensplundrande kafé- och varietélif stämplas som kulmen af estetisk lifsnjutning, medan blott en ringa intressets skärf gifves åt litteratur och konst, på samma vedertagna sätt som man offerar några lösslantar åt den fattige.

Jag vet ej, huruvida Harald Molander under sina gossår var med och »spelade teater» i kamratkretsarne; men om så varit förhållandet, torde han helt visst beklädt både regissörens, författarens och dekorationsmålarens viktiga ämbeten, därvid varslande om sin kommande konstnärliga lifsverksamhet.

Efter »Furstinnan Gogol» följde den förtjänstfulla komedien »Vårflod», som äfven uppfördes å Dramatiska teatern.

M. blef nu, åren 1884—86, förste regissör hos Ludvig Josephson å Nya teatern och fick därunder tillfälle att tillfullt visa halten af sin eminenta regissörstalång. Sedan följde hans intendentskap vid Svenska teatern i Helsingfors, hvarvid finnarne fingo till lifs en repertoar, som i konstnärlig gedigenhet, omväxling och den yttre ramens smakfulla prägel var något dittills enastående i denna scens annaler.

Men sådana resultat vinnas icke utan ett intensivt arbete. Och när Harald Molander lägger sin talangs och sin energis skarpa lejonklo vid ett verk, stannar det sannerligen icke vid blotta initiativet. För honom försvinner då gränsskillnaden mellan verksamhetens och hvilans timmar. Förmiddagarna och en god del af eftermiddagarna förflyta under ansträngande repetitioner, konferenser med dekorationsmålare, teaterskräddare, snickare, vapensmeder och legio andra handverkare, hvilkas intelligens och fantasi han skall befrukta med sina idéer och hvilkas armars andantetakt han ökar till allegro vivace med smekande handpåläggningar eller, då det ej hjälper, attiska saltskott ur sin glänsande kvickhetsrevolver.

Om kvällarna och nätterna brinner studiellampan i regissörens skrifrum. Då är hans konstnärliga fantasi i full verksamhet. Tjusande och stilrena sceninteriorer taga utkastets form på papperet, och dess emellan fyller hans rastlöst glidande penna den hvita velinens kvartsidor med diktens

härliga bilder, burna af klangfulla alexandriners rytm eller en klar, kraftig prosas breda böljegang. Då öfversätter han med mästarehand Ibsens »Kærlighedens komedie», Victor Hugos »Le roi s'amuse» eller Rostands »Cyrano de Bergerac».

Och vid en paus i arbetet, under hvilken han bläddrar i en pergamentsbunden volym om det gamla Stockholm, ser han plötsligt sin födelsestad i förgångna tidens ljus och skrifer i nattens tystnad sin yppersta prosaberättelse: »Farbror Kuno Ottokar», en skildring genomad af den mest hjärtevinnande humor och präglad af en så äkta stockholmsk lokalfärg, att den värdigt kan ställas vid sidan af Strindbergs yppersta stockholmskildringar i första delen af »Giftas».

Eller ock skönjer hans flammande fantasi konturerna af den äfventyrslystne renässansskalden från Nerike, Lars Wiwallius eller Wiwalt, och han diktar det litterära rangverket »En lyckoriddare», som först kommer ut i romanens breda form, ställande sin upphofsman i främsta ledet bland nordens författare, och därefter som äfventyrskomedi i dessa dagar går öfver Svenska teaterns scen i Stockholm, hvarvid skaldenregissören fogar en ny dramatisk lager till sina förut eröfrade.

Ty »En lyckoriddares» succés var betydlig. Historien om, huru vaganten Lars Wiwalt från sina äfventyrliga ströftåg i Tyskland kommer öfver till Danmark på ett falskt pass, besöker herr Wulff Gripp på Björkeberga och under sitt antagna ädlingsnamn eröfrar hans karska och vackra dotter Gertruds hjärta m. m. tilltalade genom sin omedelbara friskhet och den pösi, som genomskimrar scenerna.

Exempelvis var första akten af betagande verkan, där Wiwalt som gäst hos den hjärtegoda och käcka fru Lena på Öretorp sjunger en visa till hennes ära. Denna scen, som återges å en af våra bilder ur pjesen, är framställd med stor poetisk värme och innerlighet, som ytterligare förhöjas af den mästertligt anordnade sceninteriören.

Uppsättningen i sin helhet är för öfrigt att beteckna som monstergill. Här har regissören stått diktaren bi från först till sist.

Idéerna till de stämmingsrika rumsinteriörerna äro af författaren hämtade från några af Skansens stugor, såsom Bollnäs-, Laxbro- och Oktorpsstugorna, och tillämpade med all önskvärd smak och finess.

I sammanhang med ordet finess kan jag ej underlåta att påpeka ännu en sida af Harald Molanders mångsidiga begåfning, nämligen hans stora talang som musikalisk textöfversättare. Under Helsingforstiden arbetade han också flitigt som sådan, öfversatte och bearbetade operacomiquer och operetter i mängd, hvarvid det epigrammatiska i hans stil och kynne tog form i af kvickhet gnistrande kupletter, af hvilka flere äro små mästerverk i sitt slag.

Själff betraktar Harald Molander förvisso denna gren af sin litterära verksamhet blott som en förströelse, då han hvilat från sitt öfriga maktpåliggande arbete, och tillmäter densamma därför mindre betydelse.

Men den bör likafullt tagas med i räkningen, när man skärskådar hans konstnärliga personlighet, hvilken, då alla smådrag bli samlade, tydliggör huru rikt och mångsidigt utrustad Harald Molander är.

ERNST HÖGMAN.

NÄR JAG VAR ÄNGEL. FÖR IDUN AF SNORRE.

DEN DAGEN minns jag väl, som vore det i går — —

Det alltid bruket var i hemmet och i släkten,
Att dagen festlig hölls, när någon »fyllde år»,
Och som nu hvar och en af följande förstår,
Med enkla medel nog vardt dräpelig effekten.

Och han, som firades och dagens hjälte var,
Var informator då för sönerna i huset.

»Magistern» lifligt står än för mitt minne kvar,
Då jag som liten tös en gruflig vördnad bar
För detta cirklade och stela lärdomsljuset.

Det täta rådslag hölls af mostrar och af mor,
Och äran vara med jag fick mig förbehållen.
Och intet mänskobarn, som gått i ett par skor,

Har varit mera stolt och lyckligt, som jag tror,
Än jag att på vår fest få den förnämsta rollen.

Först kläddes där ett rum med blommor och
med grönt,
Så ställdes längst bakom en fond af mörka granar.

För »sena tidens barn» det är nog knappast lönt
Att tala om — men, o, hur obeskrifligt skönt
Och ställigt jag det fann, det tror jag ingen anar.

Så ställdes där ett bord, och på det bordet se'n

En möbel — gissa hvem — draperad uti lakan
Vardt altare i hast; med armen stödd mot den
Stod jag, som man mig lärt, med blick mot himmelen,

Och mot en fingerspets graciöst jag stödde hakan.

Och rundt omkring mig föll den »sida hvita dräkt»

I veckrikt draperi, hvars make man fick leta,
Den högst beundrad blef och gjorde stor effekt,
Med mors »intimaste» den var betydligt släkt,
Men det man trodde ej magistern kunde veta.

Att jag ej vingar fick, jag kände som en brist
Och vågade mig på att komma med en yrkan.
Som prästfru trodde mor jag rent förståndet mist,

När med ett fräckt förslag jag så kom fram till sist

Att låna något par af änglarne i kyrkan.

Att än man sig befann, trots allt, på denna jord,

Och att på den också man kan små fröjder äga,

Det visade ett fint och prydligt kaffebord,
Och sist jag inlärd blef att några vackra ord
Med känsla och med smak till dagens hjälte säga.

Och så gick dörren upp, och in magistern klef.

Mitt lilla tal det lät just som det skulle låta,
Och ingen undrar på, ifall han häpen blef,
Men min förskräckta min man efteråt beskref,
När han sig ljudligt snöt och rörd begynte gråta.

Så kaffet dracks med fröjd, och ängeln tog helt käckt

Ett skutt ifrån sin höjd att ock trakterad blifva

Och svansade omkring uti sin himladräkt —
Och än vid minnet blott jag känner som en fläkt

Ifrån de tiderna, så glada och naiva.

»ETT TREMAKTSFÖRBUND».

MED GLÄDJE finna vi, att Karla Rönnes, Elisa Kiellands* m. fl. es varmhjärtade ord i frågan om ett andligt närmande mellan skandinaviska systrar fallit i tacksam jordmån. Bland ingångna skrivelser införa vi i dag åter ett par till frågans utredande och belysande.

*

I en gammal rättskrifningsöfning heter det om kvinnorna: »Männe de ej ofta vållat gräl? — Jo visst, men det månne ej alltid ha varit deras fel.» Låt vara, att nedskrifvandet af dessa satsar hade ett grammatikaliskt syfte, mig ha de alltid synts innebära en orättvisa mot kvinnokönet.

Huru ofta ha de ej medlat fred? — låt oss säga så i stället! Huru ofta hafva de ej förenat och helat och hopbundit det söndrade? Ja, huru ofta läkt hjärtasår? Och detta därför, att de själfva älskat — det behöfdes ingenting mera.

Kvinnoröster ha nyligen höjts och talat om att söka binda band af kärlek och förståelse mellan de skandinaviska ländernas kvinnor och därigenom äfven mellan folken i sin helhet. Hvilken är den kvinna, som ej skulle vilja vara med om ett så godt verk? I likhet med den norska författarinnan skulle jag vilja protestera mot K. Rönnes åsikt, att man under skoltiden lär sig betrakta våra stamförvanter som arffjender. Visserligen kan man uppröras af de grymheter, som i synnerhet af danskarne föröfvades mot vårt folk, men icke kan man väl därför vilja ställa till ansvar (eller ens känna afvoghet mot) den nu lefvande generationen. Vid historieundervisningen betonas ju också om och om igen detta, att svenskar, normän och danskar äro af samma stam, äro bröder. Och bröder böra älska hvarann'. Särskildt har jag alltid tyckt, att detta borde vara förhållandet mellan Norge och Sverige, hvilka af Gud själf blifvit förenade genom sitt inbördes geografiska läge till hvarandra.

Säkerligen finnes det många svenska kvinnor, hvilka skulle önska se både Norge och Danmark, men — icke ha råd att resa. Såsom en ersättning härför, tänker jag mig, skulle mer än en af dessa kvinnor ha lust att deltaga i den privata korrespondens Nordens kvinnor emellan, som Elisa Kielland önskar måtte komma till stånd. Så skulle den, som skrifer dessa rader, gärna vilja brevväxla med en »Norsk syster», men — huru få tag på henne?

Det har förr synt mig, att norskan vore svårare att förstå och mera skilde sig från vårt språk än danskan, men till min glädje förstod jag hvart ord af Elisa Kiellands uppsats. Nå, det var ju också ett »hjärtasprog», förf. talade. Om emellertid Idun ville, någon gång ibland, taga in en norsk eller dansk uppsats, tror jag, att vi svenska kvinnor inom kort skulle bli riktigt skickliga i att förstå de båda språken. Men det rätta uttalet! Ja, det blir en annan sak, därtill kunna hvarken uppsatserna eller korrespondensen förhjälp oss.

Norskan och danskan äro ju ganska lika hvar-

* Genom ett tryckfel, som vi beklaga, blef fru Kiellands namn under uppsatsen i nr 39 något förvrängdt. Den både i Norge och Sverige kända och uppburna författarinnan på Asker prästgård heter Elisa Kielland (ej Keiland).

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

andra, dock har hvardera språket sitt eget skaplynne. Man har sagt mig, att danskan är »meget blödere». Kanske kan man aldrig fullkomligt komma underfund med finesserna, utan att göra besök i grannländerna. Mycket kunde dock vinnas genom goda uttalsregler. Jag tror icke, att uttalet af de båda språkens vokaler — icke ens för nybörjare — erbjuder några synnerliga svårigheter, men för exempelvis konsonantsammansättningarna nd, gj, hj, sj, sk och i allmänhet alla beteckningar för sch- och tj-ljuden behöfdes regler, så ock för accenten. Hvem vill gifva oss dessa regler eller hänvisa till redan befintliga? Äfvenså utbedes ett »fingerpeg» i fråga om goda ordböcker — en och annan torde nog behöfva sådana.

Detta om detta! Och så till sist ett förslag! — Ett sätt att få goda råd angående valet bland grannländernas litteratur samt kunna bereda möjlighet för ett större antal kvinnor att tillgodogöra sig dessa skatter vore följande. Jag talar t. ex. om Sverige. Kunde icke ett par af våra författarinnor (nu är det ju kvinnorna, som »skola göra't») sätta sig i förbindelse med någon af sina norska och danska kolleger och inhämta dessas utlåtanden angående det bästa, deras landsmän skrifvit (ingen skulle förstås döma om eget arbete). Så toge kanske Idun någon gång in en liten bokförteckning — insänd af vederbörande — eller ock kunde den bekantgöras på annat sätt.

I landsorten brukas det på senare år, att man bildar läsecirklar — åtminstone vet jag reda på tre sådana fall på vidt skilda orter. Om nu de Sveas döttrar, hvilka intressera sig för skandinavismen, sökte ävågbringa sådana läsecirklar, hvad hindrade, att man antingen helt eller till någon del ägnade sig åt studiet af norsk och dansk litteratur. Ett godt urval skulle det förstas vara. En ringa början, men — af ett litet frö blir mången gång ett stort träd.

Som barn hörde jag talas om de tider, då skandinavismen först vaknade till lif, samt om ett Nordiskt studentmöte, som hölls, jag tror i Köpenhamn. Entusiasmen var då så stor och lämnade så djupa intryck hos deltagarna, att ännu in i mannaåldern de med en viss tjusning talade om de oförgätliga dagarna, om den förbrödring och begeistring, som varit rådande.

Under en följd af år har skandinavismen »legat nere», men i seklets aftonväkt åter börjat låta tala om sig. Må den nu blifva till en kraft, en makt, hvilken med oupplösliga band knyter Nordens länder samman till en syskonked, som ingen förstår slita! Det gifve Gud!

S—m.

*

Til Karla Rönne og de andre i »Tremagtsforbundet»!

En kärlig Hilsen fra en søster i Norge! Nedstammende fra en Slægt, som altid har elsket Sverige, er jeg vokset op med sterke Sympathier for vort Broderland. Nu er Tiden inde, da disse Sympathier kræver et større Vingefang — maa give sig Luft. Allerede fra min tidligste Virksomhed som Oversætter holdt jeg bestemt paa den Opfatning, at en svensk Bog aldrig maatte overføres til norsk, den maatte læses i Originalsproget. Gjennem Sproget — det vi for en saa stor Del havde fælles — skulde vi nærme os til hinanden. — Og senere har jeg med nærmeste Slægt og Venner sluttet et Forbund: vi skulde ikke læse en svensk Bog i Oversættelse, kun paa svensk.

Norske Kvinder læser ikke saa ganske lidet af svensk Historie og svensk Litteratur overhovedet. Men vi bør læse meget mere, vi maa kjende hverandres Litteratur, alle vi skandinaviske Folk, kjende hvad der rører sig i Folkedybet. Først da kan vi forstaa hverandre. Lad os — som Alma Forsberg og Ebba F. siger — begynde »Tremagtsforbundet» med Bøgerne; saavidt muligt komme sammen og læse høit, gjensidig laane hverandre hvad vi eier af de bedste Forfattere. Og saa — besøge hverandre over Kølen og over Sundet. Korrespondance er ogsaa et ypperligt middel til at lære hinanden at kjænde.

Det bedste af alle gode Midler til at faa knyttet et varigt Kjærlighedens og Agtelsens Baand mellem Folkene vilde maaske være dette: at vi ved Siden af vore egne vakre Sange og Viser synger ogsaa vore Frænders skjønneste Sange og Folkeviser for vore Børn. Det vil da gaa disse som det har gaaet nedskriveren af nærværende Linjer: Ved at have sunget og læst om Broderlandene fra Barnsben af vil man, naar man faar Lykke til en gang at besøge dem, ikke kjænde det som at træde paa fremmed Grund, men besjæles af en hjemlig Følelse, hvad enten nu Jordbunden under Foden var svensk eller dansk.

Deres ærbødige
Marie Jörstad.

GEORGINA NISBETH.

DEN VIDA UTÖFVER Kalmarortens gränser kända och högt aktade föreståndarinnan för den Nisbethska elementarskolan för flickor i Kalmar fyller i dag den 27 oktober sitt 70:e år, och då hon dessutom i år kunde fira sitt läroverks 25-åriga jubileum, har en mängd af hennes forna lärjungar här hemma och i utlandet jämte en del af hennes många vänner beslutat att på ett särskildt sätt hufvudsaken denna hennes födelsedag. Den bild, Idun af henne meddelar, härleder sig emellertid från 60-talet, emedan hon ej kunnat förmås att på äldre dagar låta porträtteras sig.

Georgina Nisbeth är född den 27 oktober 1830 i närheten af Trossnäs i Värmland. Hennes föräldrar voro löjtnanten vid Värmlands fältjägare, sedermera distriktschefen m. m. i det sydöstra tulldistriktet, Fr. Nisbeth och hans maka.

Vissa människor kunna under loppet af ett tiotal år och stundom en kortare tid undergå sådana förändringar i sitt andliga skaplynne, att de blifva nästan oigenkännliga, medan andra åter med en fastare naturanläggning kunna utveckla sig så harmoniskt, att de andliga grunddrag, som en gång iakttagos hos barnet, kunna, om också i förädlad och förstärkt form, bestämmdt och tydligt urskiljas ända in i den senaste ålderns dagar. Till det sistnämnda slaget af människor hör Georgina Nisbeth, hvarför också de smådrag, som familjetraditionen bevarat från hennes barn-dom, mera åskådligt än en utförligare skildring under någon form kasta ljus öfver hennes egenomliga skaplynne.

Redan tidigt väckte hennes ovanliga begåfning och särskildt hennes fasta, »tvärsäkra», men på samma gång barnligt okonstlade uppträdande en icke ringa uppmärksamhet. På exercisplatsen vid Trossnäs, dit fadern ofta medtog henne, plögade den lilla flickan i sin favoritställning, jämfota och med händerna på ryggen, följa öfningarna med en så ofärlig och kritisk uppmärksamhet, att hon af officerarne, hvilkas gunstling hon snart blef, vanligen kallades »korporalskan Trygg».

Vid fem års ålder kunde hon läsa innantill, ehuru ingen rätt visste på hvad sätt hon inhämtat denna färdighet. Men icke nöjd med att för egen del behålla hvad hon på detta sätt förvärfvat, ville hon också dela med sig af sin skatt åt andra. Redan vid fem års ålder beträdde hon med andra ord den

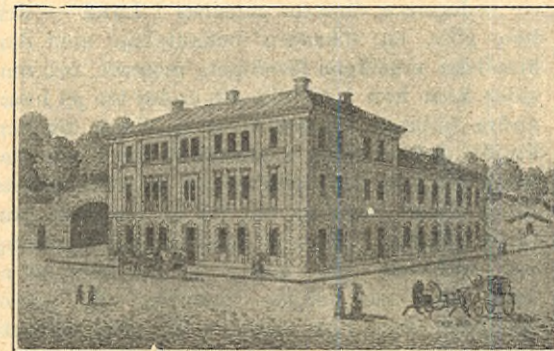
väg, på hvilken hon vid mognare år skulle finna sitt lefnadskall. Hon plögade nämligen samla omkring sig husets tjänarinnor för att lära dem stafva och lägga ihop, en färdighet med hvilken det vid denna tid var tämligen klen bestämdt på vissa orter i Sverige inom tjänstehjonsklassen. Lästlusten tilltog emellertid så att säga med hvarje dag. Historia var hennes älsklingsämne. Naturligtvis hade hon äfven sin »älsklingskung», men denne var hvarken Gustaf I eller Gustaf II Adolf, utan betecknande nog — Karl IX. Antagligen var det den bistra konungens järnvilja, som på barnet utöfvat en sådan dragningskraft. Vid ett aftonsällskap hos föräldrarna, där äfven officerskåren var samlad, uppstod ett lifligt meningsutbyte angående några svenska konungar. Helt stilla satt den sjuåriga flickan i öfverstens knä och hörde på under tystnad, men då en af officerarne häftigt angrep Karl IX, hoppade hon ned från sin plats, intog sin favoritställning och höll ett ljungande försvaret för sin angräpnade älskling. Men äfven läsning af annat slag än historia tog hennes uppmärksamhet i anspråk. Hennes käraste vistelseort var faderns välförsedda bibliotek, och när hon därstädes påträffade ett arbete på något främmande språk, lät hon icke afskräcka sig, utan skaffade sig helt enkelt ett lexikon och arbetade sedan med outtröttlig järnflit för att få reda på bokens innehåll.

En dag hade hon påträffat en grekisk bok, som hon misstänkte vara af historiskt innehåll. Förtjust öfver sitt fynd gick hon till fadern och frågade, om hon icke kunde få lära sig grekiska. »Ja, gärna för mig», yttrade fadern, hvarefter han, som väl kände sin dotters vanor, med ett leende tillade: »Se här har du ett grekiskt lexikon», hvarpå flickan med sin vanliga oförskräckthet och ihärdighet tog itu med arbetet. Förmodligen hade hon väl också påträffat någon annan hjälpreda, ty när fadern någon tid därefter sporde: »Nå, Georgina, hvad stod det i den där grekiska boken?» så började flickan till hans stora förvåning att förtälja åtskilligt, som tydligt vittnade om, att hon uppfattat åtminstone det väsentliga af hvad hon läst.

Ett annat kanske ännu mera betecknande drag hos Georgina Nisbeth som barn var hennes kärlek till djur och djurens kärlek till henne, hvarvid är att märka, att det företrädesvis var de oregelligaste eller mest svårhandterliga djuren, hon drog inom sin maktsfär. Vid nio års ålder vistades hon någon tid hos släktingar på Näsby i Östergötland, där hon t. ex. lyckades tillvinna sig något, som liknade ömhet, från en ilsken kalkontupp samt ett litet obändigt ölandssto, som om aftnarna plögade gäcka drängarnes infångningsförsök o. s. v.

Denna märkliga gåfva, denna personlighetens makt öfver det obändiga och otuktade skulle under ett följande lifsskede blifva, om också i en mera utvecklad form, ett af Georgina Nisbeths värdefullaste maktmedel.

Sedan familjen flyttat till Göteborg, insattes hon vid 12 års ålder därstädes i en skola, som hade till föreståndare en från Hannover inflyttad tysk doktor vid namn Fabricius. Denna skola åtnjöt ett stort anseende på sin tid — det var för 58 år sedan — och var den icke god för någon annan, så passade den dock förträffligt för den unga Georgina. Undervisningstiden räckte från kl. $\frac{1}{2}$ 9 till 2 eftermiddagen, under hvilka timmar lärjungarna skulle förblifva sittande på sina bänkar, med undantag af att de kl. 11 finga resa sig upp och stå i fem minuter. Läsorna voro både många och långa och handgripliga bestraffningar hörde ej till sällsyntheterna. Den nya lärjungens underbyggnad befanns vara

NISBETHSKA FLICKSKOLAN I KALMAR.

Erkändt bästa och billigaste Kaffe, The & Cacao

erhålles i Holländska Kafferosteriets butik
Allm. 6567. Stureplan 6. Riks 4158

»EN LYCKORIDDARE» PÅ SVENSKA TEATERN: SCEN UR PROLOGEN. (LARS WIWALT RÖFVAR PASSET AF SIN STALLBRODER PÅ TAVERNEN I LYBECK.)

mycket ojämn, men redan efter en månads förlopp uppflyttades hon i den näst högsta klassen. I de högsta klasserna begagnades vid undervisningen i vissa ämnen endast tyska språket, men ehuru Georgina förut ej varit i tillfälle att metodiskt inhämta elementen af något annat levande språk än franskan, redde hon sig dock så tappert, att den stränge doktorn en gång fann sig föranlåten att i hennes betygsbok inskrifva: »Det är ett sannt nöje att undervisa denna flicka.»

Här kvarstannade hon 2 $\frac{1}{2}$ år.

Vid 16 års ålder kom hon till en majorska du Rietz på Edsberga i Östergötland, där hon undervisade familjens yngre medlemmar, utan att dock försumma sina egna studier. Samtidigt drefs hon dock af sin verksamhetslust att tillägna sig en del praktiska färdigheter eller kanske rättare sagdt konstfärdigheter inom mycket olikartade områden, såsom kokkonst, konstsofnad och t. o. m. danskonst.

Vid denna tid hade också hennes barndoms håg för musik åter vaknat. Genom den bekante musikediktören Gnospelius i Linköping — sedermera director musices i Lund — fick hon göra en närmare bekantskap med den klassiska musikens förnämsta mästare, och omsider kom hon i tillfälle att under tre på hvarandra följande vintrar vistas i Wien, där hon åtnjöt undervisning i musikens teori och pianospelning under ledning af konservatoriets förste lärare, den på sin tid så berömda professor Dachs. Hennes musikaliska begåfning var måhända icke större än hos flertalet af dem, som med någon framgång idka pianospelning, men hon hade nu en gång föresatt sig att bli pianist, och hon blef det.

Efter återkomsten till Kalmar, dit familjen flyttat efter faderns utnämning till tulldistrikts-

chef, inrättade hon därstädes ett musikinstitut, som snart förvärfvade sig ett mycket stort anseende. Nu trodde sig Georgina Nisbeth hafva funnit ett fält, som kunde tillfredsställa hennes outtröttliga verksamhetslust. Så var dock ingalunda fallet.

En af hennes systrar, Fredegunda Nisbeth, som grundlagt en flickskola med den tidens anspråkslösa organisation, afed 1875. När den aktade föreståndarinnan kände sitt slut nalkas, plägade hon med vemodig resignation beklaga, att äfven hennes älsklingsverk, hennes skola, nu skulle gå sin undergång till mötes. Af pietet för systemens minne beslöt Georgina Nisbeth att fortsätta systemens verk, men under en utvecklad form. Hon önskade icke en vanlig flickskola, utan ett kvinnligt läroverk med fullständig organisation och utrustadt med såväl manliga som kvinnliga lärarkrafter. Så skedde äfven.

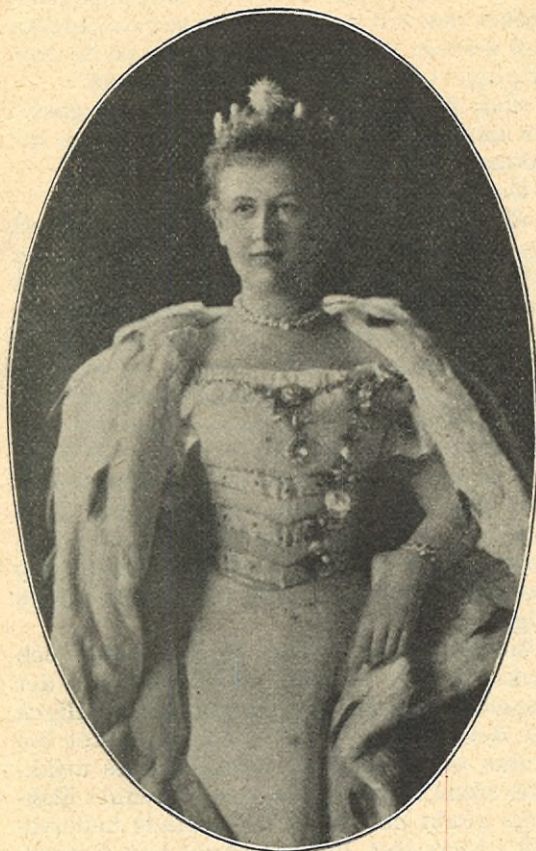
Man erinre sig nu, att den modiga kvinnan icke ägde någon personlig erfarenhet om ett läroverks organisation eller en skolföreståndarinnas åligganden, samt att hon själf endast under en jämförelsevis kort tid i sin barndom undervisats i en skola. Men detta afskräckte henne icke. Sina förmiddagar och dessutom hvarje annan ledig stund på dagen ägnade hon åt läroverket, där hon personligen öfvertog undervisningen i tyska språket, men därjämte bestridde undervisningen i hvilket ämne som helst, då någon af lärarepersonalen tillfälligtvis var hindrad att tjänstgöra. När dagens timmar ej räckte till, tog hon nattens till hjälp. Under eftermiddagstimmarne från kl. 3 till långt ut på aftonen skötte hon ensam sitt musikinstitut. Läroverket vann snart ett välförtjänt anseende, ehuru man till en början anmärkte, att hon ställde allt för stora fordringar på

»EN LYCKORIDDARE» PÅ SVENSKA TEATERN: SCEN UR 1:A AKTEN. (LARS WIWALT SJUNGER VISAN TILL FRU LENAS PÅ ÖRETORP ÄRA. PÅ BORDET TILL VÄNSTER NILS KAGG.)

»EN LYCKORIDDARE» PÅ SVENSKA TEATERN: DANSSCENEN UR 2:A AKTEN. (FESTEN PÅ BJÖRKEBERGA. TILL VÄNSTER GERTRUD GRIP OCH NILS KAGG. I MIDTEN LARS WIWALT. TILL HÖGER WULF GRIP OCH KARIN GRUBBE.) FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF A. RYDIN.

DEN NYFÖRLOFVADE DROTTNING WILHELMINA
AF HOLLAND.

lärjungarnes arbetsförmåga, en stränghet, som hennes växande erfarenhet dock omsider mildrade. Läroverket bar sig dock icke ur ekonomisk synpunkt — och hvad gjorde då Georgina Nisbeth? Hon offrade årsinkomsten af musikinstitutet, vanligen 3—4,000 kr., på läroverket, och med detta understöd gingo dess debet och kredit någorlunda ihop.

Men Georgina Nisbeth ville göra sitt läroverk till en mönsteranstalt. För att kunna erhålla fullt lämpliga eller ljusa, rymliga och luftiga lokaler, som i staden icke funnos att hyra, inköpte hon för 25,000 kr. en särdeles välbelägen byggnad, som på sin tid varit använd till banklokal, och med en kostnad ungefär lika stor som inköpssumman inredd hon detta hus på ett mönstergillt sätt. En tredje våning jämte en flygelbyggnad tillfogades och härigenom erhöles rymliga klassrum och 3:ne större salar, samlings- och gymnastiksal och den 3:dje för musikinstitutet, luftiga tamburer och på nedre botten en stor, ljus och om vintrarne uppvärmd vestibul. Läroverket utrustades slutligen med en fullständig och tidsenlig skolmateriel. I Kalmar fanns icke som i så många andra svenska städer någon garantifond eller enskild förening till stöd för stadens kvinnliga läroverk, icke heller något anslag från herrar stadsfullmäktige, och något dylikt finnes där icke ännu. Endast det årliga statsanslaget, till en början 1,000 kr., som sedermera ökades till dubbla beloppet, fanns att tillgå. På hvad sätt förskaffade sig då Georgina Nisbeth medlen till fullbordandet af sitt ofvannämnda storverk? Detta är hennes hemlighet. Om man betänker, att denna kvinna, öfverhopad af ett maktpåliggande arbete under dagens och en del af nattens timmar, där-

jämte nödgats under en följd af år bära bördan af bekymmersamma och svårösliga finansoperationer och detta allt utan ens den aflägsnaste tanke på personlig vinning, så kan man icke undgå att skänka henne den beundran, som själfupoffringen för ett ädelt mål städse måste tilltvinga sig. En eller annan af det praktiska lifvets regelrätte målsmän torde visserligen härvid medlidsamt rycka på axlarne och säga: »Men sådant är ju icke affär.»

Nej, visserligen icke i vanlig mening, men kanske finns det dock någonstädes en hufvudbok, i hvilken finnes upplagdt ett konto äfven för sådana affärer som Georgina Nisbeths lifsgärning. Aldrig har någon hos denna tysta, rastlöst arbetande kvinna, som hvarken vill veta af hvila eller förströelse och som med sin outtömliga hjärtegodhet städse är beredd att i trots af egna bekymmer försöka lindra andras — aldrig har någon hos denna kvinna kunnat upptäcka ett spår af missmod eller andlig trötthet, lika litet som hon tycks veta, hvad sjukdom vill säga.

Hvarje uppmaning att söka hvila besvarar hon med ett leende eller med en af sina egendomligt torra och dock så godmodiga anmärkningar.

I den Nisbethska skolan tjänstgjorde under senaste läsåret 8 lärare, gymnastikläraren inbegripen, och 9 lärarinnor. Lärjungarnas antal utgjorde under vårterminen 157, bland hvilka funnos 15 frielever och 26, som beviljats nedsättning i terminsafgiften. Elever från den Nisbethska skolan påträffas som familjemödrar eller lärarinnor på många orter, icke blott i Sverige, utan äfven i utlandet, i England, Tyskland, Lifland o. s. v., och en af dem har lyckats komma ända bort till Kaukasus och tvänne vistas i Brasilien. Eliten söker dock föreståndarinnan om möjligt behålla vid sitt eget läroverk, hvarför dess kvinnliga lärarepersonal endast undantagsvis behöft rekryteras från något annat håll.

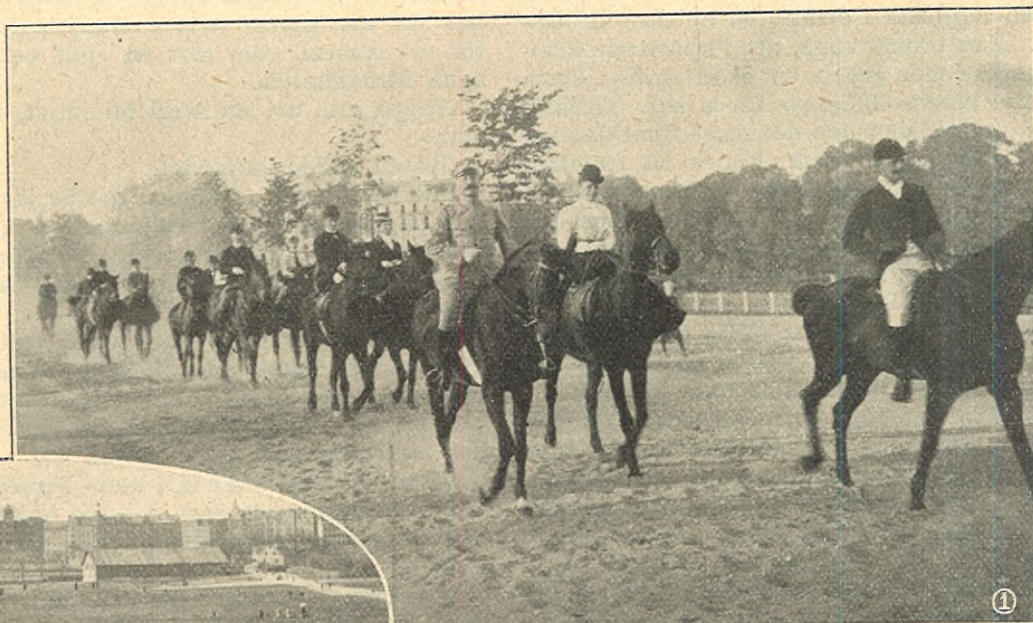
Allt ifrån läroverkets början har föreståndarinnan ägt ett synnerligt värdefullt stöd på undervisningsområdet i sin yngre syster, fröken Alma Nisbeth, lika framstående på grund af sina kunskaper och undervisningsskicklighet som genom sitt sätt att behandla lärjungarna.

Föreståndarinnans personliga förhållande till sina lärjungar är i regel prägladt af vänlighet, jämnmod och ömsesidigt förtroende,

PRINS HEINRICH AF MECKLENBURG-SCHWERIN,
DROTTNING WILHELMINAS TROLOFVADE.

men där stränghet kräfvades, användes den aldrig förgäfvades, och hvilka äro vid sådana tillfällen hennes förnämsta maktmedel? Väsentligen desamma, som hon i sin barndom använde för att få bukt med de otuktade eller ilska djuren. Å ena sidan ett oförfärdadt sinnelag, ett mod, som icke vet hvad fruktan vill säga och som väl ytterst sammanhänger med hennes fasta vilja, men å andra sidan ett lika väsentligt lynnesdrag, ett maktmedel, som vi kalla kärlek i detta ords bästa bemärkelse, och som ligger bakom, men på samma gång liksom genomstrålar viljan, hvilken sålunda värmer, på samma gång hon bryter och lockar till sig i genkärlek, hvad som eljes skulle böjt sig endast af tvång eller i vrede och hat. Det är förbindelsen af dessa egenskaper i en män-

FRÅN HÖSTENS SCHNITZELJAKTER I STOCKHOLM. 1. JAKTSÄLLSKAPET PÅ VÄG FRÅN SAMLINGSPLATSEN. 2. JAKTEN I FULL GÅNG Å LADUGÅRDSGÄRDE. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

niskosjäl, som barnet liksom djuret instinkt-mässigt förnimmer, och under hvilken det böjer sig fritt och i kärlek. Det är med andra ord uppfostringskonstens kärna och lifsprincip. Se här en liten händelse, som belyser uppfostrarinnans sätt att behandla svårhandterliga lärjungar, och som blifvit oss meddelad af en person, som under en längre tid stått henne nära och är väl förtrogen med hennes verksamhet.

En dag offrade föreståndarinnan en betydlig del af undervisningstimmen för att i klassens närvaro i de allvarligaste ordalag bestraffa en flicka, som genom sin uppstudsighet, lättja och öfriga olater allt för länge satt hennes tålmod på prof. Orden strömmade som en hagelskur från den upprörda lärarinnsans läppar, klassen satt stum af häpnad. Men då strafftalet var slut och nollorna blifvit vederbörligen inskrifna, steg den hittills så oböjliga flickan upp från sin plats, gick fram till den stränga tuktomästarinnan och lade snyftande sitt hufvud mot hennes axel. Segern var vunnen.

Mätte det förunnas fröken Georgina Nisbeth att lägga många dylika segrar till dem hon redan vunnit under sin tjugufemåriga verksamhet som uppfostrarinna inom den bygd, där minnet af hennes lifspragd sent skall förblekna!

OSCAR SVAHN.

DAMER TILL HÄST.

FÅ VORO VÄL DE, som ej spådde rid-sportens död, när velocipeden gjorde sitt inträde. Och så såg det också ut för en tid. Men allt går i en kretsgång, nu har cykeln ifrån att vara en modesak blifvit en nödvändighetsartikel och ridhästen har återfått sin forna rangställning. Det är ej blott i Stockholm, man gjort denna erfarenhet, äfven utomlands har samma rollförändring ägt rum. Och omöjligt ser det ej ut, att till och med vi en gång komma så långt, att ridning räknas som den i hygieniskt afseende bästa hälsokälla. Så uppfattas densamma i England och annorstädes.

Man får också till fulla erkänna, att i och med vårt nya ridetablissements tillkomst här i hufvudstaden en ny lifaktig anda ingjutits i denna del af vårt idrottslif. Man brukar säga, att förbättrade kommunikationer skapa en ökad trafik; detta skulle kunna tillämpas äfven här. Tillfälle till god ridning och det mest förstklassiga ridetablissement som finnes ha framkallat ett behof, som förut ej fanns, och då yttringarna därpå äro de allra bästa och nyttigaste, så finnes all anledning att vara belåten med det uppsving, som vårt präktiga Tattersall tagit.

Hvad som dessutom i hög grad bidragit att fästa uppmärksamheten på ridning äro jakterna till häst. Damernas ridning inskränkte sig förr till manégeridning och till en annan promenadridt rundt Djurgården. Nu hafva våra damer, tack vare en god instruktion och en systematisk stegring af fordringarna, kommit så långt, att de raskt och hurtigt deltaga i jakterna. Utaf vikt är dock, att dessa liksom hittills ledas förstärkt, samt att inga damer tillåtas däri deltaga, som ej uppfyllt erforderliga prestanda. Vi hafva flere gånger haft tillfälle se jaktsällskapet spränga fram öfver skilda delar af vår Djurgård; en vacker och särdeles frisk tafla, som vi rekommendera till litet hvar att taga i betraktande.

Vi meddela i dagens nummer ett par bilder därifrån, nämligen en ridt från samlingsplatsen till jaktterrängen samt ett stort fält i full fart å Ladugårdsgärdet.

»PANDORAS ASK». SKISS FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS. FRÅN FÖREG. N:R.

SALSDÖRREN sköts sakta upp och ett blekt gossansikte med allvarliga, mörka ögon och omramadt af brunt, kortklippt hår syntes i dörröppningen.

»God afton, mamma! Mamma är väl ej ledsen, för att jag varit borta hela eftermiddagen? Jag kunde ej hjälpa det.»

De vänliga orden och ännu mer det för-synta sätt, på hvilket de uttalades, verkade på moderns förpinade sinne och nerver som lenande olja i ett öppet sår, men hon ville ej visa det, utan frågade i stället tvärt: »Hvarför dröjde du, Hjalmar — du vet pappa ej tycker om, att ni gå bort, utan att säga till. Han var mycket missnöjd med mig i middags.»

»Med mamma!»

En blix sköt fram ur de mörka gosse-ögonen, och en blodvåg färgade de bleka kinderna röda. »Hur skulle mamma kunna hjälpa, om jag...! Nå ja — det skall inte hända mera, men jag rädde precis inte för det den här gången. Det var så, att när jag gått ut i middags, träffade jag på gatan lektor Karr, vår lärare i matematik, mamma vet, och han bad mig följa med honom hem och bära ett par böcker, om jag hade tid, och det hade jag förstås, och när jag kom upp till honom, så började han tala med mig och fråga om allt möjligt. Han har ett sätt att fråga, så en måste svara, — det är som han såge tvärt igenom en — och han ger sig inte —»

»Jaså,» sade modern i trött ton och grep åter efter sömmen, »hvad frågade han om då?»

Skolhistorierna intresserade henne ej vidare, men hon tyckte hon skulle säga något.

»Åh — om allting, om hvad jag tänker studera till, hvad jag har mest lust för och — sånt där.»

Svaret kom litet långdraget. Vid femton år har man vanligen alltför mycken blyghet för att gärna vilja i detalj redogöra för ett samtal, som rört en själf och ens egna förhållanden.

»Pappa vill, att du skall bli jurist, Hjalmar.»

Gossen höjde hufvudet.

»Gör han? Men, mamma, det är jag och inte pappa, som skall bestämma den saken. Om jag bara blir flitig och ordentlig, är det väl min sak, hvilken väg jag tänker gå.»

Gossens svar hade inte varit trotsigt, utan endast lugnt och allvarligt, men den bestämda opposition det innebar mot det allsmäktiga familjeöfverhufvudet förfäraden den stackars kufvade hustrun.

»Men, Hjalmar!» var allt hon i förskräckt ton kom sig för att säga. Gossen böjde sig ned öfver arbetsbordet och kysste moderns kind.

»Var lugn, mamma,» sade han, på en gång ömt och allvarligt, »när den tiden blir, skall jag nog själf göra upp saken med pappa. Hittills har han inte haft att beklaga sig öfver mig i skolan och det skall nog gå bra, skall mamma få se. Men jag har mer att tala om. Se här hvad jag fick af lektorn!»

Han drog fram en bok ur tröjfickan och räckte den till modern. Det var en algebra och modern stirrade frånvarande på de obegripliga termerna och bokstäfverna.

»Jag förstår inte sådant där, min gosse. Du kan mer än jag,» sade hon i nästan ursäktande ton.

Gossen skrattade.

»Nej, mamma, åhnej, — mamma vet så mycket annat, som jag inte vet, och jag ville bara visa den. Var det inte vådligt snällt af lektorn att ge mig den? Han sa', att jag skulle få den, för att jag varit duktig och uppmärksam under termin — var inte det styft, mamma — gamle »Knarren» som ä' så sparsam med beröm,» — gossens röst ljöd åter ungdomligt glad och sorglös, hvilket på ett märkvärdigt sätt kontrasterade mot hans bleka, tärda ansikte, »jag skall inte börja läsa den i skolan ännu, men lektorn sa', att om det roade mig, kunde jag läsa litet i förväg, — han ville gärna hjälpa mig.»

Modern lade hastigt bort arbetet och räckte gossen handen. Hon hade inte det ringaste begrepp om algebra, och vanligen var det ständigt återkommande pratet om skolan och pensa och lärare hennes utjäktade sinne en riktig plåga, men hennes älskings glada min och den jublande undertonen i hans röst, det var något hon förstod.

»Ack, Hjalmar, så roligt!» sade hon uppriktigt. Gossen smålog; hans ansikte blef vackert vid detta stilla, lugna leende.

»Mamma är inte ond nu då, för jag dröjde så länge? Det skall inte hända mera, — en annan gång skall jag säga ifrån, hvart jag går, eller åtminstone ej dröja så länge.»

Modern svarade ej genast, frågan förde hennes tankar in i den gamla fåran igen.

»Mötte du pappa på vägen hem?» frågade hon oroligt, »hvad sa' han? Var han missnöjd?»

»Åh nej, inte hvad jag kunde märka. — Han skulle visst bort på sexa med några herrar, tyckte jag han sa'.» Modern märkte eller låtsade inte märka den halft medvetna ironien i gossens svar — hon fortfor i samma ton.

»Du talade väl om, hvarför du dröjt, och visade boken — pappa blef väl nöjd då?»

»Jag sa', att jag varit hos lektor Karr, och pappa hade visst brådtom, så han frågade ej vidare. — Boken visade jag inte.»

Modern såg förvånad upp. Hon kunde knappt förstå, att någon kunde äga ett så präktigt trumfkort och ej begagna det för att afväpna husfaderns fruktade missnöje.

»Hvarför då, Hjalmar?»

»För jag ville visa den för mamma först!»

Svaret gafs litet långdraget och med bortvändt ansikte, men modern förstod honom, och tårarne kommo henne i ögonen. Af alla barnen var han den ende, som alltid och oafvändt föredrog modern. De andra voro för unga för att kunna se längre än till ytan — de afgudade den vackre, mot dem alltid vänlige fadern och ansågo modern retlig och gnatig. Hon var van därvid och tänkte sig det aldrig annorlunda, men just därför rördes hon så djupt af gossens så öppet visade förkärlek.

En viss rättskänsla tvang dock tillbaka de ord, som brände hennes läppar, och hon sade i stället:

»Men glöm det ej, när pappa kommer hem. Han blir alltid så glad, när han får höra, det går bra för er.»

Gossen svarade ej, och det blef tyst i rummet, men efter en stund började han åter:

Prima svenskt fabrikat
är S:t Eriks

Eau de Cologne N:o 1900 (triple).

Angenämaste och friskaste vällukt!
Pröfva först, döm sedan!
S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

»Mamma, — vill mamma vara snäll mot mig och göra mig en tjänst?»

»Om jag kan, mitt barn!»

Orden voro reserverade, men det låg något i rösten, som gick gossen rakt till hjärtat — all modershjärtats ömhet och tacksamhet lågo gömda däri.

»Åh, det är inte något svårt, bara om mamma ville läsa litet vers för mig. Jag tycker så mycket om, när jag hör mamma. Det blir så — så lefvande alltsammans, tycker jag!»

Modern smålog svagt. — Det var en kvarleva från hennes första, lyckliga, sorgfria ungdom, denna förmåga att »läsa vers», som hennes äldste så högt beundrade. »Är det inte roligare att läsa själf?» frågade hon vänligt.

»Åh nej, mamma, lilla rara mamma! De andra ä' ute i skogen och roa sig, låt nu oss ha roligt på vårt sätt.» Stödd på sin kryckkäpp gick han hastigt bort till andra ändan af rummet, hämtade en låg pall, som han ställde bredvid modern, lade så undan kryckan, satte sig på pallen och lutade hufvudet mot moderns knä.

»Börja nu, mamma!»

Modern gjorde inga flere invändningar. »Hvad vill du höra?» frågade hon endast.

»Något ur Fänrik Ståls sägner — N:r 15 Stolt t. ex. — ja, hvad mamma själf vill — jag är så tacksam.»

Han slöt ögonen som för att bättre kunna höra och klappade moderns knä med sin magra hand. Modern var besegrad. Med händerna korsade i knäet började hon sakta:

»Den sköna dagen på Lappos fält
Var ändad och segerglad...»

Hennes röst, som i början var svag och lågmäld, blef småningom starkare och mera melodisk. Rytmens väljud fångade henne och lät henne glömma sig själf och allt omkring henne. De stolta, ädelborna tankarna, de vackra ordvändningarna snärjde och omgäfvade henne som en trollmakt. Hon blef ung på nytt, hennes ögon glänste och hennes hufvud höjdes. Gossen hade rätt. De verser, hon läste, blefvo lefvande och gäfvade lif, ingen, som hört eller sett henne nu, skulle ha känt igen den kufvade, obetydliga husmodern, som ej syntes ha rum i sitt trötta hufvud för annat än hushållet, plus mannens kink och barnens fordringar.

»Och får jag blifva i lust och nöd
Soldat, bland de tappre en.
Så säg, när gäller det kamp och död
Gud gifve — i morgon re'n.»

Versen var slut, hon drog djupt efter andan och satt tyst en stund. Äfven gossen teg, med ansiktet gömdt i moderns klädning. Slutligen såg han upp.

»Det är förfärligt vackert, mamma; det rakt ryser i mig, så läser mamma vers, och tankarna komma på mig så i mängd, att jag knappt kan sitta still.»

Han tystnade igen och plockade förströdt på några tygremsor, som fallit ner.

»Mamma!»

»Ja, Hjalmar.»

»Jag kan aldrig bli soldat, jag, mamma.»
Tonen sade mer än själfva orden, och modern kände en plötslig bitter smärta, nästan som ett knifstygn. Den vanföre, känslige gossens hemliga lidande hade aldrig förr stått så klart för henne. I stället för svar gömde hon ansiktet i händerna och brast i gråt. Gossen reste sig på knä och tog försiktigt och ömt ned händerna från moderns tårdränkta ansikte.

»Mamma! Hvarför skall mamma gråta? — Jag gråter ju inte. Var inte ledsen nu bara. Och mamma... lektorn sa' i middags, att jag skall inte sörja öfver, att jag är halt, för hvad de andra pojkarne fått i sina friska ben, det hade jag till ersättning fått i mitt hufvud — ja, just så sa' han, mamma. Och han sa', att man kan göra sitt land och sina föräldrar större glädje och nytta med ett klart hufvud på en bräcklig kropp än med aldrig så friska lemningar, om man därtill är lat och håglös. Han ville nog trösta mig, för han har nog sett, hur ledsen jag är, då de andra pojkarne gå till gymnastiken. — Och så sa' han mycket mer om att vara tålig och manlig och sånt, som jag just inte vill tala om, men jag tänkte i alla fall jag skulle försöka — och jag hade aldrig tänkt tala om detta för mamma, om det inte varit för en sak — —»

(Forts.)

Ärade annonsörer!

På grund af upplagens betydliga stegring böra mindre annonser till Idun vara inlämnade senast lördagen före den vecka, i hvars nummer de äro afsedda att införas, annonser på en eller flere sidor ännu tidigare efter särskild öfverenskommelse.

Med utmärkt högaktning

IDUNS EXPEDITION.

ETT MINNE FRÅN GREFVENS AF SÖDERMÖRE DAGAR. LI-TET KULTURHISTORIA I RESEBREFSFORM AF WALODJA.

DET ÄR i mitt tycke en lika angenäm känsla att fara på vägar, som icke plöjas af turistströmmen, som att läsa en bok, hvilken icke tummats af andras händer, icke slukats med andras nyfikenhet.

Under dessa båda känslor ligger nu visserligen en hel hop behagligt själfbedrägeri, som närmast sammanhängar med behovet att omfatta och för egen räkning liksom behålla ett intryck, en tanke, en stämning, men på botten döljer sig ett naturligt berättigande, som har lika mycken afsky för en resehandboks försök att klafbinda det enskilda omdömet med sitt kategoriskt imperativa: det där är vackert! Se på det! Höjd, djup och bredd! Så och så gammalt o. s. v. som ett flottigt lämbiblioteksband omkring en Mussets skära poesi.

Ungefär så där formade sig mina tankar, då jag från den lilla Kalmarsundångarens däck lät mina blickar glida längs de stränder, som redan aflockade gamle Linné så många fransk-svenska superlativer. I norr flyta konturerna af den äldriga sjö- och stapelstaden Kalmar allt mer ihop. Endast Wasaslottets gula murtytor glänsa som guld i middagssolens sken. Som en hälgdagsklädd veteran ligger Svea Rikes f. d. nyckel och spejar söderut med de tre gyllene kronorna stolt pekande mot skyn. Ju längre man betraktar detta mästerverk af elegant och förnäm slottsarkitektur, desto mer beklagansvärd synes den store Tessin vara, som nödgats lämna efter sig ett sådant missfoster som Kalmar domkyrka, hvars fyra småtorn i mer än tvåhundra år förgäfvos sträckt på halsarne efter den bristande harmonien. Den lilla ångaren kilar emellertid raskt undan. Grimskärs fyr borrar sig allt djupare in i det stora kvarnmetablisementets pösande stenmassa, men hvarken afstånd eller omgifningar förnämläcka det förvuxna vattentornets halsbrytande nyfikenhet. Slutligen återstår af de apokryfiska kvarstansen stad endast två kolon och ett väldigt utropstecken inom citationstecken. Det blåa sundet har vidgat sig, och våra ögon följa med välbehag denna i alla nyanser af grönt skiftande fagra landrensor, som i alla tider gått och ännu går under namnet S ö d r a M ö r e.

I dess fägring finnes dock ingenting som frapperar, intet som särskildt tilldrager sig uppmärksamheten, men öfver det hela ligger något så obeskrifligt lugnt, något af fridens skönhet, som är alltför intensivt och omedelbart att kunna fresta en resehand-

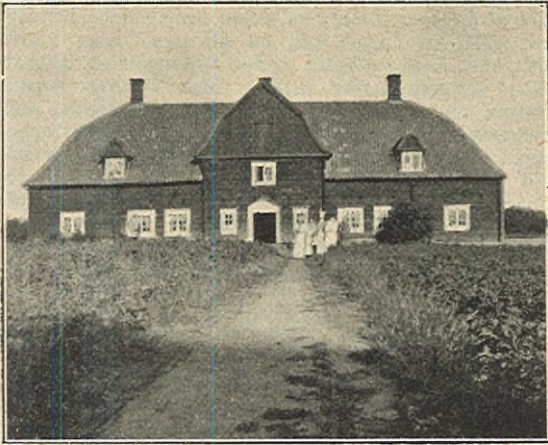
boksherre till beskrifningar. Man erfar under intrycket af denna stämning en sådan oemotståndlig lust att glida in i hvar och en af dessa tysta vikar, där små stugor slumra under hvitstammiga björkar eller susande mörka granar. Men ångaren postar vidare, lämnande efter sig en lång rökstrimma, som försvinner öfver Östersjöns vågbrytare, väderkvarnarnes och »allvarens» land. Plötsligt gör emellertid den pigge kalmarsundaren en liten knyck och sätter under ett häftigt bölande kosan rakt på land. Med ett gladt och hjärtligt leende öppnar en inbjudande vik famnen för oss. Furuskog står uppställd till parad, björkhagar nicka ett vänligt välkommen, några villor, ett grönmåladt badhus och en hop pittoreska stugor, inbäddade som fågelbon i den mest saftiga grönska — det är allt! Men intet af allt detta påminner om ställets namn: Ekenäs. Man behöfver dock icke gå så värst långt för att förstå, att det där namnet icke är fullkomligt gripet ur luften. Kanske var det förr i världen alldeles på sin plats? Hvad vet jag! Efter ½ timmes promenad söderut befinner man sig nämligen utan någon egentlig öfvergång i en natur, där Blekinge och Danmark täfla om herraväldet. Björkskogen lämnar plötsligt rum för den härligaste bokskog. Tystnaden ligger djup öfver markens bruna löf. Sundet glittrar mellan de smäckra, silfvergrå stammarne. Solstrålar leka i den fina grönskan, och sydvästvinden hviskar i kronorna. Men omgifningen växlar i kapp med förvåningen, då ekarne i en hast sluta en tät krets kring vandrarne — ärevördiga jättar, i hvilka skugga både kungar och ädlingar hvilat. Vi trampa nämligen i viss mån historisk mark, ty allt hvad ögat omfattar lyder under det stora herresätet Wärnanäs, på sin tid Gustaf Wasas arfvegods och sommarresidens för den förste grefven af Söder Möre, rikskansleren Axel Oxenstjerna.

Wärnanäs, Wärenäs eller Wärnabynäs (samma stamord som i Wärend, fordom Wärneland, och i Waran, som kustbygden i Blekinge fordom kallades) är ursprungligen ett gammalt säterigods, som redan år 900 beboddes af Mörejarlen Ragvald Östenson och omkring år 1000 af Olof Skötkonungs sväger, Sven Håkanson jarl. Efter skiftande öden kom det sedan i Wasasläktens ägo som arfvegods, men utgjordes då af blott en enda gård med smärre åbyggnader, hvilka dock drottning Margareta jämte följe bebodde under fredsmötet i Bröms 1541, och där äfven konungen under väntan på kung Christian uppehöll sig en 10 à 12 dagar. Gustafs mångahanda planer och bekymmer tyckas emellertid hafva hindrat honom från att ägna tillbörlig omsorg åt sitt arfvegods, ty när han, efter besöket i Kalmar 1552—53 under sin stora inspektionsresa eller, som Sylvander uttrycker det, »för att med sitt efterdöme undervisa allmogen om, hur jord borde häfdas och skötas till förekommande af missväxt», kom till Wärnabygård, fann han den alldeles för fåfot. Gustaf Wasa beslöt därför att värdigt återupprätta den förfallna fädernegården. Med sin praktiska blick och sparsamma anläggning ansåg han dock godset allt för obetydligt i förhållande till de nödvändiga kostnaderna, hvarför han med d. v. Wärnabygård förenade angränsande södra Warnaby, Stufvenäs och Qvarnen under gemensam ladugård. Detta nydaningsarbete uppdrogs åt en viss Jean Fjärse, som konungen för detta ändamål nedsände från Stockholm, och som skulle »till ständigt påräkneliga arbetare värfva de knektar, som bosatt sig däromkring och där ägde hus och gård samt tagit afsked från krigstjänsten». På samma gång befalldes ståthållaren Gernum Svenson lämna Fjärse all den handräckning han af länsstyrelsen behöfde.

Under de svensk-danska fejderna i Blekinge och Småland på 1560-talet gästades Wärnanäs, som det nu brukade kallas, allt som oftast af konung Erik och hans lysande hof, men när danskarne uppbrände Söderåkra (en angränsande socken), sträckte de äfven mordbrandsfacklan öfver den nyupprättade kungsladugården, hvars samtliga hus lades i aska. Kung Johan befallde då ståthållaren på Kalmar slott att åter uppbygga det nedbrända och lägga gårdsplatsen på »then udden Wernanäs». Detta arbete utfördes under loppet af år 1569. År 1603 öfvergick emellertid det nyskapade herregodset från dynastien Wasa genom gifva af Carl IX till hans trogne ståthållare Hans Ericsson Ulfsparré, hvilken gifva 1613 bekräftades af Gustaf II Adolf med utsträckt rätt för Ulfsparrés manliga bröstärvingar, hvarefter Axel Oxenstjerna, då han 1645 upphöjdes i grefligt stånd med Södra Möre till ärftligt grefskap som belöning för sina diplomatiska förtjänster vid Brömsebrofredens slutande, tillhandlade sig Wärnanäs gård. Enligt traditionen skulle den gamle rikskansleren tagit sin bostad i ett corps de logis, byggdt af en grefvinna Dohna, men den förut nämnde Sylvander påstår i sitt monumentala arbete, Kalmar stads och slotts historia (8 delar), att Oxenstjerna lät uppföra en säteribyggnad af trä, hvilken han om somrarne bebodde.

Detta Oxenstjernska Wärnanäs med sin stilrena

Guldmedalj Stockholm 1897 för utmärkta brödsorter samt för framstående industriell verksamhet. Begär priskurant. Delikatess-Spisknäckebröd Högsta grad af mörhet. SPIS- och KNÄCKEBRÖD i många olika sorter. C. W. SCHUMACHER Kongl. Hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17 — Stockholm.

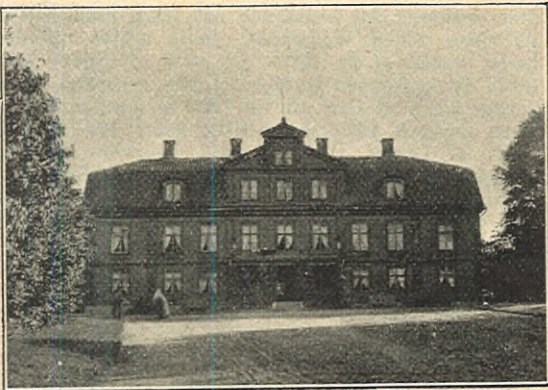

AXEL OXENSTIERNAS GREFFSKAPRESIDENS
WÄRNANÄS.

arkitektur har hittills trotsat tidens s. k. tand och kvarstår ännu i denna dag som ett värtaligt minnesmärke af gammaldags enkelhet och soliditet. På en ganska intressant karta eller plan i fågelperspektiv, enl. inskr. upprättad på befallning af en Axel Oxenstjerna och nyligen funnen vid en razzia i det n. v. herresätets bibliotek, finnes visserligen »gamla Wärnanäs» omgivet af 2:ne flyglar, men af dem finnes nu för tiden intet spår. Den som alltså kommer till f. d. greffskapresidenset med några förväntningar att få skåda åtminstone spår af en svunnen prakt bedrager sig grundligt. Antingen har nivelleringen i olika former noggrant utplånat den forna stäten eller, hvad troligare är, älskade den gamle statsmannen en nästan torftig enkelhet. Att han äfven älskade denna fridfulla sköna vrå af världen, kan man lätt förstå, när man från den magnifika allén af hundraåriga ekar och bokar vandrar upp för den långsluttande plåtå, på hvilken den rödmålade byggnaden hvilat i förnäm enkelhet.

Det är tyst omkring greff Axels af Södermöre sommarbo. De små blyinfattade rutorna gnistra i solskenet. Några magra höns gå och peta i marken, men icke ens en hund hälsar oss välkomna. I väntan på, att någon annan lefvande varelse skall uppenbara sig, stannar jag försjunnen i tankar, jagade af fantasier, men tyglade af den sommarfridsstämning, som hvilat öfver tafan framför mig: längst bort i fonden det gråa Öland, på hvars kala höjddam väderkvarnar stå som skyldrande soldater, vakande öfver byarne, som ligga strödda på den gröna sluttningen, där ur nästan hvarje dunge tittar fram en vit kyrka, hvars fönster blixtra som diamanter i aftonsolens sken. Nedanför ligger Sundet som et glittrande bälte af safirer, alldeles under mig stannar ögat vid några holmar, tätt bevuxna af ekar och alar, i hvilka saftiga skugga en hop nätta kor ligga och idisla. Jag hade just en tanke färdig om den goda smaken hos den, som valt just denna kulle till byggnadsplats, och hur lyckliga de människor voro, som ständigt finge glädjas åt det sköna, som utbredde sig framför mig, då min arm lätt vidrördes af en gammal gumma, som endast med en vänlig nick besvarade min frågande blick, under det hon med den skrupna, darrande handen pekade utöfver vattnet. Jag begrep, att hennes rörelse endast var ett återupprepande af min tanke.

Efter denna stumma inledning voro vi snart inbegripna i ett lifligt samtal, som naturligtvis mest rörde sig om det gamla huset, hvars historia och öden hon gjorde till föremål för en mycket oredig och vilseledande framställning. Just som jag stod i begrepp att gå, uppenbarade sig en gubbe med allvarliga, skarpa ögon och en kraftigt böjd näsa

NUVARANDE HUFVUDBYGGNADEN PÅ WÄRNANÄS.

och började med högtidlig kolportörston föreläsa om samma ämne. Som jag emellertid tyckte mig ha fått nog af deras Oxenstjerna, bad jag att få se det inre af huset. Men då blef gubben ännu allvarligare och gummans vänliga leende förläget. Det var bara fattigt statfolk under herrgården, som bodde där. Inte fanns det något att se, inte. Hade jag kommit på den tiden, då den där vapenskölden satt kvar öfver dörren, hade det ju alltid varit något. Men den hade masken och solen och blåsten tagit, och nu... Han stoppade händerna i de vida byxfickorna och teg. Emellertid följde de mig efter något parlamentärerande med tunga klampande steg in i en f. d. vestibul med flere dörrar, af hvilka en stod på vid gafvel till ett mörkt, djupt rum med öppen spisel. En bred, fallfärdig trappa ledde upp till andra våningen, där man icke utan en viss stolthet visade mig ett rum, som kallades stora salen, men hvars enda märkvärdighet var den hänförande utsikten från de tre fönstren.

Detta var således hvad som återstod af greffvarne Oxenstjernas residens. Det var kanske i denna »sal», som den gamle rikskanslern samlade omkring sig i gladt lag greffskapets präster till vittra täfningar och öfersättningsprof af latinska ordspråk och sentenser. När under ett af dessa både andliga och lekamliga gästbud bågaren gått laget rundt några gånger och munterheten stod högt i taket, framställde värden med ett outgrundligt leende till öfersättning följande latinska uttryck: Deus nobis hoc otia fecit. Kyrkoherdarne började nu hvar efter sin rang och sitt lärdomsansende att uppgifva sina öfersättningsförslag, men den snillrike gamle ädlingen bara skakade på hufvudet. Då bågaren slutligen hunnit till en fattig kaplan, fattade han den med glädjestrålade blickar, som talande uttryckte känslan af stundens fröjder, och utropade: Gud ske lof för

MAUSOLEET I PARKEN.

godt själfsväld! Leende tilldelade Axel Oxenstjerna honom täflingspriset. Så måler krönikan.

Tiderna gingo. Wärnanäs växte och förkofrades. Och under de hvitstammiga bokarne vandrade glada och lyckliga människor. Men så kom en isande vind och sopade bort i ett drag stundens lycka och alla glada förhoppningar. Det var den stora reduktionen, som med hänsynslös glupskhet slukade allt. Wärnanäs indragning till kronan var ett obestriddigt lagbrott af den enkla anledning, att det aldrig varit svenska kronans jord, utan Wasaslåktens enskilda arvegods. Det återlöstes dock tillika med andra gårdar i Södra Möre och har sedermera tillhört flere adliga släkter, till dess att majoren vid fortifikationsafdelningen i Kalmar, Råberg, genom sitt giftermål 1789 med änkefru Christina Lindeman förvärfvade det för sig och sin släkt. Denne Råberg, som härstammade från danska adliga ätten Raabiergh, blef sedermera adlad Mannerskantz, och under hans tid uppbyggdes (1793—1797) den nuvarande hufvudbyggnaden, som genom hans makas fromma önskan att ständigt hafva landsvägen nedanför sina fönster flyttades från Wärnanäset till en plats ungefär tio min. väg från sjön. Den storartade och sköna parkanläggning, som utbreder sig nedanför och på sidan om corp de logiset, är också de första Mannerskantzarnes verk. Under dess mörka hvalf af susande gamla träd finnas många spår af olika smakrikningars romantik. På en undagömd plats helt nära den lilla ån, som i nyckfulla vindlingar genomkorsar parken, ligger en sval mossbeluten grotta, ritad med allehanda kabbalistiska krumelurer. På ett annat ställe sticker ett kinesiskt lusthus sina drakformade gaflar i bland lindarne. En liten fästning ligger helt »ointaglig» på en liten holme i ån, och från ett slags alkov kan man låta blickarne dröja vid ett stelt, men imponerande parkmotiv. Största uppmärksamheten tilldrager sig dock en mausolé, upprest af major M. som en saknadens gård till hans hustrus minne. Under en antik entablement, uppburen af fyra pestiska ko-

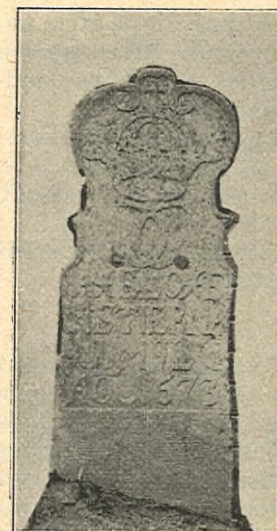
TRAPPAN TILL GÄRDENS POSTSTATION.

lonner, står på en grå piedestal en sorgurna med namnet Christine. På piedestalen läsas några sentimentala och poetiska utjutelser, omväxlande med okynniga »turisters» snillefoster, och den väl arrangerade sorgens ytterligare attribut saknas icke heller i form af de italienska popplar, som omgifva minnes-templet.

Under vår promenad från det Oxenstjerna Wärnanäs genom den härliga parken hafva vi nu hunnit fram till ätten Mannerskantz Wärnanäs, där vi på det älskvärdaste välkomnas af kapten Fredrik M. och hans intagande husfru, dotter till framlidne landshöfdingen i Kalmar, Edelstam. Den egentliga »hennes nåd på Wärnanäs», den allmänt vördade fru Caroline M., f. Anckarsvärd och änka efter v. talmannen i riksdagens första kammare, kapten M., är för närvarande borta, men hennes unga sonhustru har på ett värdigt sätt träd i hennes ställe.

Som af fotografien synes, utgöres den n. v. hufvudbyggnaden af ett stort tvåvånings- eller rättare tvåvåningshus, ty vindsvåningen innesluter både ett anseeligt bibliotek och en mängd gästrum. Andra våningen inrymmer bl. a. festvåningen, där vår uppmärksamhet särskildt fångas af den stora salongen, hvars blandning af empire, Rubensk kolorit och holländsk färgmystik gör ett både förnämt och pikant intryck. Denna galleri-salong, som går genom byggnadens hela bredd, inrymmer största delen af Wärnanäs stora tafvelsamling, hvilken, utan att kunna stoltsera med några egentliga pärlor, dock har att framvisa en hel del klingande namn, såsom van Coyen, Vinkboom, van der Laanen, Wouwerman, de Hern, Frank, Haubracken, Carré m. fl. Takfrisen är tecknad af ingen mindre än Pehr Hörberg och är en kopia af Colonna Trojana. I angränsande salonger, t. ex. den »gula», finna vi porträtt af Wertmüller, Breda och Kronberg, och i den »gröna» lägga vi märke till en Markus Larson utan — brinnande ångbåt. Intresserade tafvelkännare skola nog också i denna samling återfinna gamla bekanta från retrospektiva utställningen i Stockholm här om året.

Som vi icke våga locka Iduns läsare ut på några längre ströftåg, nöja vi oss med att upplysa, att Wärnanäs skiljer sig hvad odling och anläggningar beträffar icke nämnvärdt från typen för en stor välskött landtegendom. Med underlydande gårdar omfattar det 5,000 tld jord, däraf 2,000 tld öppen åker, resten ängsmark och skog. Taxeringsvärdet öfverstiger betydligt en half million. Bland anläggningar må särskildt nämnas en stor trädgård med orange-rier, vidare mejeri, tegelslageri, såg och kvarn.

EN AF STENARNA VID
POSTTRAPPAN.

Till slut förtjänar anföras, att mellan »herrskalet» och »folket» hafva knutits bestående band af förtroende, kärlek och vördnad. Tidens omstörtningssifver har ännu icke letat sig fram till detta gamla patriarkaliska herresäte, där äfven de tröttaste ögon och den mest utslitna kropp dagligen kunna fröjdas åt samma härliga utsikt öfver land och vatten, som skänkte den gamle rikskanslern Axel Oxenstjerna så mycken glädje under de sista åren af hans ärorika lefnad.

(Amatörfotografier af
kand. Gullberg.)

FRU ANNA PETTERSSON-NORRIE
PÅ EN »VISAFTON»:

»Ja' ä så nöjd te lev'»

»Jag tror, jag går ä hänger mej.»

»Ça fait toujours plaisir!»

Lilla Karl Johan,
han skall ni tro, han
bräs allti på mej och är from som ett lam.

IDUNS UTSTÄLLNINGSFÖNSTER.

SEDAN NÅGRA MÅNADER tillbaka har *Idun*, efter överenskommelse med innehafvarinnan af det af hela Stockholm kända »Allmänna tidningskontoret» vid Gustaf Adolfs torg, i nämnda lokal förhyrt ett »utställningsfönster», i hvilket anordnats en permanent exposition af originalbilderna till de illustrationer till dagskrönikan, vår tidning nu vecka efter vecka bringar sin läsekrets.

tidning. Måhända skall så efter hand mer än en, som nu i förbifarten fångslats framför vår fönsterutställning, öfvergå till kretsen af våra regelbundna läsare.

För våra talrika vänner utom Stockholm, som ej personligen kunna taga en titt in genom våra rutor, ha vi trott, att möjligen de fotografiska bilder af »Iduns utställningsfönster», vi här invid meddela, kunde hafva något litet intresse.

för att bo ensam hos en karl, som visserligen föreföll hygglig, men likafullt var en karl och som sådan värd misstro? Det behöfdes mod till att framställa detta.

Jag tog märke på en udde ett stycke framom oss och beslöt att göra ett försök, då vi hunnit dit. Men i det afgörande ögonblicket började Greta tala om min halsduk, en vidlyftig tingest med blåa prickar, som hon tyckte mycket beundra. Jag ansträngde mig att i en hast finna en öfvergång från halsduken till kärleken. Det var omöjligt.

Jag bestämde mig för en ny udde. Men lyckan var emot mig. Vi kommo aldrig dit, emedan där var för grundt.

För att pröfva, om jag hade bättre tur på landbacken, föreslog jag Greta att hälsa på vid ett fiskläge, som jag kände till, och hvarrest bodde en fiskare, en gammal bekant till mig från föregående somrar.

Vi gingo alltså mot land och lade till i lä bakom en utspringande berghäll.

Stället låg på andra sidan ön, och vi träffade snart på en skogsväg, som tycktes leda dit.

Det var så vackert i skogen. Mellan grön ljun och gröna träd slingrade sig vägen som ett ljusgrått band, strödd med gula barr och tecknad med grannarnas dunkelblå skuggor i vackra mönster.

Det var så tyst och stilla, och vi gingo andäktiga som i kyrkan. Greta såg tankfullt mot marken och tyckte icke komma ihåg, att jag fanns till. Min själ intogs af dystra aningar. Jag hade bestämdt inga utsikter. Grymma öde! Slå då till! Du skall finna i mig en man, som du kan krossa, icke böja!

Min vän fiskaren var icke hemma, men vi blefvo vänligt mottagna af hans gumma, som bullade upp hvad huset förmådde. Medan kaffet kokade, suttu vi ensamma i helgdagsrummet, Greta och jag, och sågo ut genom det öppna fönstret.

Den nedgående solen drog en bred ljusväg öfver hafvet och lyste i en sned strimma genom rummet. Det var söndagsstilla i fiskläget, en fågel kvittrade till då och då och flugorna stodo stilla i luften utanför den solbelysta väggen. På en bänk satt en ensam karl och stirrade utåt hafvet.

EN SEGELTUR. SKISS FÖR IDUN AF TORBJÖRN GRANLUND.

FORTS. OCH SLUT FRÅN FÖREG. N.R.

LISA HADE till en början inte tid att svara, men slutligen hörde jag långt bortifrån ett eko, hvaraf jag uppfattade endast de sista orden: »inte för länge» — hvilka nådde mina öron som en bortdöende fläkt. Efter ett sista rop, att de icke skulle vara oroliga, om vi läte vänta på oss, lade jag ut.

Det hade friskat i, och sjön gick mörkgrön med hyita gäss. Blåsten pinade sig genom våra kläder, och då vi vände ansiktet mot vinden, dånade det för öronen. Vågorna smackade mot båten, och skummet fräste i vårt kölvatten. Emellanåt knakade masten eller gnisslade ett block.

Vi suttu tysta och lyssnade och sågo mot hafvet, som skymtade mellan de yttersta kobbarna.

Vi följde farleden och seglade förbi fiskarstugor med villor ofvanför i skogen. Det var båtids, och ungdomen var samlad på bryggan. Men uppe i land på en bänk under träden suttu de äldre.

En flicka i mjuk, röd filthatt sade något med vacker altröst och riktade en kikare mot oss.

Greta rodnade och tyckte, att detta fruntimmer var en ogrannlaga person. Men för resten, hvad kunde man annat vänta, när man gaf sig ut på sådana äfventyr?

Äfventyr, ja! Greta ångrade genast ordet och blef så förvirrad, att hon tystnade och vände bort hufvudet.

Det var verkligen ett äfventyr, som kunde aflöpa illa nog. Hur skulle jag kunna klagöra för Greta ett så inveckladt förhållande som att jag tyckte mera om henne än om min mamma och pappa och alla människor, och att jag hoppades, att hon skulle göra detsamma med mig. Och huru skulle jag kunna föreslå en ung flicka, som trots sin oerfarenhet visste mycket väl, hvad som inte passade sig, att lämna sin jungfrubur och sin mamma och sin pappa och sin syster och fåglarna och hunden Lolo och allting

Denna utställning, som alltid har att bjuda på nyheter för dagen, har tydligen väckt det största intresse hos den allmänhet, som i oafbruten ström trafikerar denna plats, en af hufvudstadens allra lifligaste. En nästan oafbruten köbildning råder utanför »Iduns fönster», och vi hoppas, att omväxlingen och mångfalden af de bilder, som där framföras för de skådelystna, skola få tjäna som ett bevis på den omsorg och vakenhet, hvarmed vi sträfva att förläna värde åt innehållet i vår

UTANFÖR »IDUNS UTSTÄLLNINGSFÖNSTER».

Greta flyttade sig närmare mig. Våra händer möttes och tryckte hvarandra. Jag talade ur mitt öfverfulla hjärta. Greta svarade ingenting, men jag förstod henne!

Då fiskargumman kom in, sutto vi som snälla barn på hvar sin stol långt från hvarandra och försökte inbilla henne, att ingenting märkvärdigt skett. Huruvida vi lyckades, vet jag ej, men jag minns, att hon undrade öfver vårt förändrade väsen. Vi voro glada som spelmän och narrade gumman att skratta. Vi glömde Långvik och Lisa och länge Gustaf och allsamma, och då vi ändtilgen begäfvos oss af från denna lyckliga ort, hade månen varit uppe en lång stund för att lysa oss hem.

Att segla i mänsken med sin egen båt och sin egen fästmö hör till lifvets ljusare sidor. Också glömmes jag icke så snart den seglatsen. Det gör icke Greta heller.

Månen seglade däruppe liksom vi, rusade in i en sky och kom fram igen undan för undan, gjorde en blänkande guldbro öfver vattnet och lyste på seglet, som glänste snöhvitt och på hvilket våra skuggor aftecknade sig i groteska proportioner.

Vi mötte en seglare, där farleden drar ihop sig till ett sund. Det var en skuta, som stod mot den mån-ljusa himmeln som en ofantlig svart silhuett. Ingen människa syntes ombord, och den gled förbi oss tyst och stilla som ett spökskepp, seende på oss med ett grönt öga.

En stund efter fingo vi sikte på Långviks fyr. Den blinkade likt en stjärna med vänligt mildt ljus, ömsom hvitt, och ömsom rött. Det såg ut, som om den hade något att säga oss i förtroende. Jag nickade god mening åt den. Jag förstod, hvad den ville säga. Den tänkte så här:

Jaha, nu är du en lyckans ost. Och det gläder mig. Nu ville jag önska dig lycka för hela lifvet. Och de vilja också de andra fyrarna här ute i skärgården. Du är en gammal bekant till oss, och vi tycka om dig. Vi ha lyst för dig många nätter, mången gång, då det varit hårdt väder. Nu är det hon, som skall vara ledstjärnan på din väg. Ja, ja, lycka till, lycka till!

Och så föreföll det mig, att fyren suckade och fortsatte sitt tal för sig själf likt en gammal man, som sett mycket och försjunket i sina minnen, glada och dystra.

I skogskanten vid Långviks strand sutto Lisa och länge Gustaf och väntade på oss. Stackars människor, hvad de måtte ha varit oroliga och ledsna. Jag ropade som en ursäkt för vårt dröjsmål, att vi voro förfolvade.

Aldrig glömmes jag det tonfall af stolt öfverlägsenhet, hvarmed länge Gustaf ropade tillbaka:
— Vi också!

UR DAGSKRÖNIKAN.

DEN UNGA DROTTNING WILHELMINA AF HOLLAND, som sistl. 31 aug., 20-årig, nådde myndighetsåldern, har nu ingått förlofning med hertig Heinrich af Mecklenburg-Schwerin. Hertig Heinrich, yngste sonen till framlidne storhertigen Friedrich Franz III och storhertiginnan Marie, född prinsessa af Schwarzburg-Rudolstadt, är född den 19 april 1876 och således endast 24 år gammal. Säsom löjtnant vid preussiska gardesjägarna har han under de senare åren varit bosatt i Potsdam, där han uteslutande ägnat sig åt den militära tjänstgöringen. Om hans personliga egenskaper torde därför också endast hans närmaste omgivning äga någon kännedom. Men då Hollands unga drottning påstås vara ganska kritiskt anlagd, får man väl antaga, att hertig Heinrichs personlighet höjer sig icke så obetydligt öfver den vanliga gardesofficers-typen.

»**EN VISAFTON**». Fru Anna Pettersson-Norrie är nu åter på besök i sitt kära Stockholm och fägnade i går fredag en alltid lika trogen och beundrande publik med en af sina oförlikneliga »visafnär». När man en sådan afton igenom har hört Anna Norrie sjunga, bevarar man något mer än minnet af ett par underhållande timmar. Hon har nästan, utan att vi annat det, på det mest öfvertygande sätt docerat ett helt stycke lifsfilosofi,

medan hon sjöng sina strofer om kärlekens rosor och törnen, om gamla mor Brittas förnöjsamhet i lif och död eller om »lille Karl Johans» märkliga dygder. Den uttrycksrikedom, som Anna Norrie råder öfver, kan svårigen skildras i ord, men vida bättre har det lyckats för fotografen i den lilla mimiska serie, vi i dag meddela som en pikant pendant till Henrik-Klausen serien i förra numret.

»**HUR SVENSKA STALET BITER**»... För någon tid sedan omtalade svensk-amerikanska tidningar, att en vår landsman, Per Emanuel Holmberg, blifvit utnämnd till chef för Clinton Wire Cloth Co:s fabriker i Clinton, Mass.

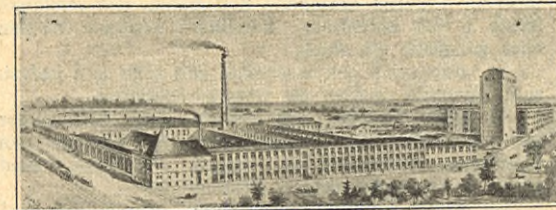
P. E. HOLMBERG.

Då vi af herr Holmbergs släktingar här i Stockholm blifvit satta i tillfälle att meddela ett porträtt af vår landsman, ha vi gjort detta så mycket hellre som hr H. är ett lefvande exempel bland många på hvad svensk energi kan uträtta, när den kommit i lämplig jordmån.

Herr H. är född vid Saxhyttan i Bergslagen den 7 sept. 1862 och har erhållit sin skolundervisning i Jönköping och i Göteborg. Efter att en tid varit telegrafist vid Bergslagens järnvägar, reste han till Danmark och hade en kort tid anställning vid Burmeister & Wains skeppsbyggeri i Kristianshavn, därifrån han 1882 reste till Amerika. Fick anställning vid Washburn & Moens verkstäder i Worcester, Mass., och steg så småningom i »gradorne», så att han 1896 blef uppsyningsman för en af de största och ansvarsfullaste afdelningarna vid nämnda verk. Hans utnämning till chef för ståltrådsväfs-fabriken i Clinton kom »som ett bref på posten», utan att han hade den minsta aning om densamma.

Clinton är en liten »town» på omkring 14.000 innevånare, hvilka hufvudsakligast förvärfva sitt uppehälle inom därvarande stora fabriker, af hvilka Clinton Wire Cloth Co är den förnämsta. Den sysselsätter omkring 800 arbetare. Fabriken — hvaraf äfven en afbildning meddelas — omfattar verkstäder för tillverkning af allt slags finare och gröfre duk och nät af stål-, messing-, brons- och koppartråd.

»Per Emanuel» (som hr Holmberg vanligen mera familjärt benämnes) var högeligen uppbur-

STÅLTRÅDSVÄFS-FABRIKEN I CLINTON.

af den svenska kolonien i Worcester, där han hade en del förtroendeuppdrag. Han är en god talare med ett distingueradt utseende och värdigt uppträdande. Hans många vänner i gamla och nya världen glädjas nu öfver, att den svenska dugligheten så hedrande kommit till styret.

Porträttet är taget af den numera i Stockholm bosatte ansedde fotografen Ferdinand Flodin, på den tiden han residerade i Worcester, Mass.

HELGE SANDBERG.

KARLSKRONA PRAKTISKA SKOLA FÖR KVIN-NOR afslutade 15 okt. sin 8 lärokurs med 107 unga kvinnor från skilda landsändar. I lärokursen för män hade deltagit 176 elever, så att hela elevantalet under arbetsåret uppgått tillsammans till 283.

HYLIN & CoS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med
GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 6469. A. T. 2497.

samt hos alla finare parfymhandlare riket.

Vid afslutningen uppvisades en ovanligt vacker samling af väl utförda vackra och praktiska elevarbeten i huslig ekonomi, väfnad, sömnad, slöjd och glansstrykning, äfvensom i skriffkonst, uppsatsskrifning och bokföring. Fröken Frida Österberg höll en lärorik lektion i matlagningskonst. Rektor Joh. Lindholm afslöt med ett hjärtevarmt tal. Praktiska skolan för män öppnas den 1 november.

AMATÖRFOTOGRAFER!

Kommen alltid ihåg Idun med lämpliga och trefiga bidrag för vår illustrationsafdelning! För hvarje fotografi, som infördes i tidningen, betala vi ett arvode af 3 kr. för format intill 9×12 cm., 4 kr. för större format. Så snart en och samma insändare vid tio olika tillfällen fått bilder antagna och införda i tidningen, utbetala vi dessutom till henne eller honom

en extra hederspremie på 25 kronor.

Ej använda fotografier återsändas endast om returporto medföljer.

Se för öfrigt närmare uppropet »Till amatörfotograferna» i Idun n:r 2 för i år!

KUNGLIGA TEATERN har återupptagit Webers populära opera »Friskythen», som nu gifves med delvis ny rollbesättning och i ny utstyrel. Agathas roll har öfvertagits af fröken *Huiting*, som, fränsedt vissa brister i intonationen, reder sig ganska bra, men naturligtvis ej kan komma åhöraren att glömma företrädarinnan fru Östbergs briljanta utförande af detta parti. Fru *Hellström*, f. Thulin, är däremot i såväl sång som spel ypperlig som Anna samt förtjänar väl det varma bifall, som kommer henne till del. Som Max har hr *Malm* fått en tacksam uppgift, på hvars lösande han tydligen nedlagt mycken omsorg. Han lyckas och på det hela taget väl. Kasper, fursten och jägmästaren äro i säkra händer hos hr *Sellergren*, *Forsell* och *Söderman*. I eremitens lilla parti får man höra hr *Wallgrens* klangfulla stämna. Skogsandens roll utföres af hr *Elmblad*. Operan går för öfrigt mycket bra under hr Stenhammars ledning. Dekorationerna af hr Grabow äro som sagt nya, och särskildt väcker vargklyftan med dess spökerier berättigadt upseende.

Sedan detta nedskrifvits, meddelas, att Agathas, Kaspers och jägmästarens roller dublerats med fröken Nordin, hr *Elmblad* och *Lundqvist*.

— Säsongsens första symfonikonserter lät publiken göra bekantskap med ej mindre än tre noviteter:

Köp

Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och färgadt från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoaletter och för blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Siden-Export.

P. Tschairowskys Pianokonsert op. 23, två isländska melodier för stråkorkester af J. Svendsen samt F. Weingartners Symfoni g-dur, op. 23. Af dessa väckte den sistnämnda med sin flödande melodirikedom och sin orkestrala prakt det lifligaste intresset. Någon djupare originalitet saknas visserligen hos tonvikten i fråga; Weingartner är här snarare den skicklige och musikaliskt kunskapsrike eklektikern, som sammanbundit en vacker melodibuket, plockad med fin smak på andras tegar.

De isländska melodierna tjugade med sin fagra drömstämning, i hvilken den nordiska folkvisans molltoner då och då klungo igenom.

Minst tilltalande var Tschairowskys pianokonsert, som trots vackra enskildheter tröttrade genom sin längd och sina stundom skrufvade tongångar.

Programmet inleddes med Beethovens Symfoni nr 1 c-dur, hvilken klara och undersköna tonskapelse, passionsfri och solig som en blid majmorgon, tolkades mönstergillt af hofkapellet och äfven tog hufvudparten af publikens bifall.

I Tschairowskys pianokonsert utförde hr J. G. Jacobsson pianostämman med mycken talang, ehuru en viss nervositet i förening med kompositionens torrhet hindrade honom att förläna föredraget verkligt lif och värme.

DRAMATISKA TEATERN har gjort en ganska lyckad repris af det gamla lustspelet »Fregattkaptenen» med hr Bäckström som Fromont, en roll, hvilken som bekant tillhörde Knut Almlöfs bästa på lustspelets område. Dennes skarpt karaktäriserade och fantasifulla framställning når hr B. ej, men han är i alla fall roande som den pinade snushandlaren och har flere moment, där hans lugna, breda komik gör sig godt gällande. Af den öfriga rollbesättningen är det egentligen endast hr Bergströms kavata högbåtsman och frkn Bäckströms näbbiga Celeste, som förtjäna att påpekas. De gamla slitna dekorationerna äro fruktansvärdt fula och verka fjärde klassens landsortsscen. Sådant är missaktning mot publiken och borde ej få förekomma på en scen af Dramatiska teaterns rang.

SVENSKA TEATERN. Harald Molanders äfventyrskomedie »En lyckoriddare», hvarom vi uttalat oss å annat ställe i detta nummer, får en på det hela taget god tolkning af Svenska teaterns artister. Hr de Wahl som Lars Wiwatt inlägger mycken kraft och fart i sin roll, äfven om man ej kan underlåta att här och hvar önska en bredare penselföring i porträttet af denna blodfulla och sorglöse trubadur, som oreflektadt ger sig äfventyren i våld. Nödig bredd finnes däremot hos Wulff Grijps framställare hr Riego, hvars stortalighet, ständiga håg till remmaren och pokalen samt pultronaktiga sinnelag i allmänhet få den rätta komiska belysningen.

BROR BECKMAN.

Björkebergamön i fröken Lundegviks ståtliga gestalt och fru Sandells fru Lena äro ett par goda konstskapelser, liksom ock fru Håkanssonns djärfva och munviga Carin Grubbe. Som hr Niels Kagg är hr Svennberg varm och sympatisk.

Till de skiftande äfventyrsscenerna har en af våra yngre, begåfvade musici, hr Bror Beckman, fogat en särdeles nobelt hållen musik, bestående af förspel, mellanspel, danser och visor. Synnerligen intressanta te sig visorna, präglade som de äro af fin gammaldags grace och stämning. Hr Beckman har tillföre dokumenterat sig som en mycket talangfull kompositör af romanser och pianostycken, röjande djup, innerlig känsla, stämningssrikedom och på samma gång denna förnäma behärskning, på hvilken konstnären kännes. Vår unga tonkonst torde snart ha att vänta nya skapelser af hans sant fina talang.

DEN AULINSKA KVARTETTENS FÖRSTA KAMMARMUSIKSOARÉ för säsongen var ej så fulltaligt besökt, som den utan gensägelse förtjänat, detta beroende på kollision med en stor skådespelspremière och ett stort tenorjubileum. Genom dess varmare intresse och bifall sökte dock de närvarande försona de frånvarandes försummelse och kvittera sin tacksamhetsskuld för det gedigna programmets gedigna utförande. Haydns stråkkvartett i b-dur, Mozarts pianokvartett i g-moll samt Beethovens stråkkvartett i ess-dur — se där en musikalisk aftonlösen, som i sanning låter höra sig! De celebra exekutörernas prestanda voro också allt igenom i höjd med de odödliga mästerverkens innebörd.

Ny inom kvartetten var hr Carl Lindhe, violincellist. Han intog sin plats med all heder. Och att hr Stenhammar i Mozarts pianokvartett skötte pianostämman med sedvanlig smak och fulländning, behöfver näppeligen nämnas.

HR TOR AULIN gifver med biträde af k. hofkapellet, fru Dagmar Möller och hr Carl Lejdström en konsert i Musikaliska akademien instundande tisdag, hvarvid uteslutande kompositioner af Emil Sjögren, instrumenterade för orkester af hr Aulin, komma till utförande.

MED DETTA NUMMER

följer som annons den utförliga höstprislstan från den välkända firman PERCY F. LUCK & C:O H. A. B., sedan gammalt ett kärt studium för alla praktiska husmödrar, vår rekommendation förutan. På grund af numrets stora omfång måste därför ock romanarket för veckan uteslutas, men skola vi i nästa vecka gifva ersättning genom dubbel romanbilaga.

Höfjuvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg
STOCKHOLM.

Inf. gen. Stockholms Läkareförening.
Dr Pontins Sjukhem
är åter öppnadt. Stora Badstug. 6.
Rikst. 53 17.

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30 —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 53 48.
OBS! Ändrad adress.

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10—3, helgdagar 12—1.
Obs. 1 Smärtfri behandling. Allm. Tel. 154 37.

TANDLÄKAREN
Carl Hultbom
har flyttat till Nybrogatan 26 (midt emot apot. Hv. Björn). Träffas hvard. 1—2; å andra tider efter överenskommelse.
Allm. tel. 103 72. Rikstel. 42 39.

TANDLÄKARE
G. G:son Hård af Segerstad,
Alma Hård af Segerstad
Birger Jarls gatan 13, 1 tr.
Rikstel. 2048. Allm. tel. 86 64

Tandläkare
HJALMAR JUNGNER,
EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26.
Hvard. 9—1/2 10 samt 1—2. Sönd. 11—12. Andra tider efter överenskommelse.
Allm. 161 56. (S. T. A. 78840)

Tand. NILS SJÖQUIST
har flyttat till Sturegatan nr 6, 1 tr.
Rådfrågnings tid kl. 9—10, 1/3—1/4.
Rikstelefon 45 91. Allm. 54 63.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2—1/2 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Siden-blusar kr. 3: 60
till högre pris — 4 meter! — porto- och tullfritt tillsändt! Profver omgående; likaså af svart, hvit och kulört »Henneberg-Siden» från 65 öre till kr. 16: 60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hof.), Zürich.

Bosättnings-
Artiklar,
Glas, Porslin, Nysilfver
och Kökssaker.
Begär priskurant.
JOSEPH LEJA.

Hvarje stammare
kan lära sig tala flytande efter osviktig, fullt fysiologisk metod.
Bruggaregatan 10. Julius Kamke.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental hos Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2—4. **Engelbrektsg. 5.**

Mustads Taffel-Grädd
är bästa bordssmör.
Na derlag i Stockh. och Gefle hos
Edvard Terserus.

Fredrika Bremer-Förbundets
Jurist
lämnar åt kvinnor (äfven utom förbundet) råd och upplysningar (muntl. el skriftligen) i juridiska och ekonomiska angelägenheter. Träffas å förbundets byrå, Drottninggatan 54, 1 tr., onsdagar kl. 1/2 11—11 f. m.

Carl F. Källström
••• Juvelerare •••
4 Östra Hamngatan 4
••••• MALMÖ •••••
Specialité: Konstnärlig Ciselering

Linoleum.
Korkmattor ex. 1: ma 180 cm. br. å 3: 25 pr m.
D:o 1: ma d:o å 2: 75
D:o d:o å 2: 50

Afpassade Korkmattor,
Svenska, Tyska och Engelska, i alla storlekar och rikhaltig mönstersortering, till billiga priser.

Österlund & Anderson
S 7-tora Nygatan. 11 Hötorget.

KNEIPP-BADEN BORG-NORRÖPING.
Vinterkurerna (1 sept.—1 juni) mycket verkssamma.
(S. T. A. 67961)

Aug. Hoffmann
Kungl. Hofleverantör.
Planofabrik
18 Lästmakaregatan 18.
Obs. Instrumenter uthyras.

Nyheter!
Italian Biscuits
Polo Wafers
Chalet
Dainty
från
Göteborgs Kexfabrik.

Hårets
affallande
En läkare, som sedan flere år i Stockholm behandlar speciellt hudsjukdomar, skriver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, äsdeda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som **Azymolstimulus** —.»
Vid London-utställningen 1899 erhöil F. Paulis Azymolstimulus guldmedalj såsom det bästa härvatten. (S. T. A. 77433)

Praktiska gångmattor.
Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 65 öre pr meter vackra hållbara gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosa-fiber. Sändas mot efterkräf. Försök några meter på prof. (2418)

Lektyr.
Ett antal äldre ärgångar realiseras till be tydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt.
Idun 1893 (nr 1 felas) — 2: 25
Idun 1894 (komplett) — 2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt) — 2: 50
Idun 1896 (d:o d:o) — 2: 50
Idun 1897 (d:o d:o) — 3: —
Idun 1898 (med juln.) — 3: 60
Idun 1899 (nr 92 och julnumret slut) 3: 60
Iduns julnummer 1894 — 0: 20
Iduns julnummer 1898 — 0: 50
Barngarderoben 1899 (12 nr) — 1: —
Kamraten 1894 (nr 19 felas) — 1: 25
Kamraten 1895 (nr 7 felas) — 1: 50
Kamraten 1897 (nr 18 felas) — 1: 50
Kamraten 1898 — 2: —
Kamraten 1899 — 2: —
Vid rekvisitionen, som skall åtföljas af likvid, torde noga uppgifvas, hvilken af ofvannämnda ärgångar som önskas.
Exp. af Idun.

Turkiska Divaner
klädda, från 45 till 92 kr.
Chäslonger från 20 kr.
Resärmadrasser fr. 15 kr.
Alla slags sängkläder och stoppade möbler från de enklaste till de finaste.
Fraktfritt öfver hela landet från
G. R. Danielssons Verkstäder,
Liljeholmen.
Rikstel. 44 39. Allm. Tel. Liljeholmen 49.
Begär illustrerad priskurant!

HVARJE SPARSAM HUSMODER
bör efterfråga
"UNIONS" "Crème" och
"Aptitgrädd."
Tillhandahålles hos hvarje välsorterad Köpman.

HERM. MEETH'S
Satine
rekommenderas till foder och montering af handar beten. Utsende som *sidenmervilluwa*.
Är starkare än siden. Fins i alla moderna färger.
Profver franko på begäran.

Florence Wafers
För bouppsettningen!
— Virserums ekmöbler —
Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktiebolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom:
Salsmöbler, Herrumsmöbler, Kontorsmöbler, Fantasi möbler m. m. Beställningar efter ritning och skizz utföras. Egen arkitekt i Stockholm. Priskuranter och fotografier sändas på begäran.
Utställnings- och försäljningslokal:
22 Birger Jarls gatan 22.
Rikstelefon 57 20. Allm. telefon 155 00.

Det vore fatalt, om man till sin yttre människas värd och vid tillfälliga yttre skador vore beroende af det svåraktomliga och giftiga sublimatet. F. Paulis Azymol ersätter i alla vanliga fall sublimatet, skyddar mot smitta, botar hudsjukdomar. Azymol är ett verkligt skönhetsmedel samt fullständigt ogiftigt.

Framstående läkares intyg medfölja hvarje flaska. OBS! Azymol erhöi gulmedalj London 1899.

LEDIGA PLATSER.

FÖR EN BONNE, franska, tyska eller engelska, dock helst franska eller schweiziska, finnes genast plats på herregård i Skåne. Man hänvände sig till Friherinnan Trolle, adr. Trolleås. (2577)

EN ENKEL, men bättre flicka, kunnig i matlagning samt villig deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål, erhåller plats. Kammakargatan 35, 2 tr. till höger, Sthlm.

Ä HERRGÅRD i Södermanland önskas en bättre flicka, som mot fritt vivre är villig något deltaga uti förekommande bättre göromål. Bör vara kunnig i sömnad. Svar jämte fotografi under adress »A. T.», Åkers Styckebruk.

SOM BARNVÅRDARINNA för en flicka om 2 1/2 år sökes en enkel, anspråkslös, bildad flicka, med särskild fallenhet för och kärlek till barn. Ett godt sätt och glad, jämnt lynne erfordras. Svar med lönepretentioner och fotografi snarast till »Anspråkslös», Göteborg p. r.

MUSIKALISK FLICKA, ung, med högre bildning, får plats som dotter hos barnlösa gamla. Korresp. med returp. och fotografi sändes till »S-d», p. r. Karlstad.

Öfversköterskeplatsen

vid Linköpings epidemiska sjukhus är ledig att tillträdas 1 nästkommande januari. Villkor: Lön 400 kronor och fri kost. Ansökningar inlämnas före 1 december till Stadsläkaren O. Segerdahl, Linköping. (S. T. A. 79585)

ATT SÄLLSKAPA med och värda en något nervsjuk fru uti ett bildadt, bättre hem, sökes ett medelålders, respektabelt fruntimmer af god familj. De bästa referenser gifvas och fordras. Svar utbedes i bref märkt »M.», adresserat till Iduns exp.

LÄRARINNOR, värdinnor, sällskaps-, affärs- och hushållsbittar, barnfröknar, hushållerskor få platser genom Norra Inack. byrån, Mäster-Samuelsg. 62, Sthlm. 11-3.

LÄRARINNA, som genomgått folkskoleläraresseminarium och är skicklig undervisa i språk samt något musik, får i följd af sjukdomsfall god plats på egendom nära Stockholm, den 15 januari. Svar sändas till »15 januari», Iduns exp.

LÄRARINNEBEFATTNINGEN vid en mellan två stationer flyttande småskola, att tillträdas genast eller sist den 1 januari 1901, samt vikariat under höstterminen vid en fast mindre folkskola, allt i Sveg, sökas hos undertecknad före den 25 dennes. Lön resp. 350 och 375 kr. för år räknadt jämte bostad i skolhus och bränsle samt 15 kr. resebidrag. Sveg den 3 okt. 1900. Gunnar Lilliesköld, Skolrådets ordf.

FÖR EN ENKEL, allvarig och anspråkslös flicka, ej för ung, finnes plats ledig som hjälp i hushållet i bildad familj med 3 större barn. Sökanden bör vara duglig kunnig i inom hemmet förefallande göromål, hafva jämt, gladt lynne, samt vara barnkär. Den, som icke äger ofvannämnda kvalifikationer, gör sig ej besvär. Svar, märkt »A. S. 1900», jämte rekommendationer och fotografi (som återvändas) äfvensom åldersuppgift, torde insändas till Svenska Telegrambyrån, Malmö.

PLATS för en lärarinna, att undervisa barn i ålder från 6 till 10 år. Sökanden bör kunna undervisa i vanliga skolämnen samt musik. Stensmölla pr Perstorp. Wilhelm Wendt.

SEDAN Gotlands läns landsting beslutat, att inom länet skola anställas epidemi-sjuksköterskor, och en sådan plats finnes ledig inom Hemse provinsialläkaredistrikt med station i Hemse med lön af 600 kronor samt allt fritt de dagar hon har förrättning, så äga hugade sökande till denna befattning att före den 1 dec. till provinsialläkaren Nyberg, Hemse, insända sin ansökan åtföljd af betyg, som böra visa att sökanden minst 6 månader tjänstgjort i större sjukhus och minst en månad i epidemisjukhus. Närmare upplysningar meddelas, om så önskas.

EN ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka, kunnig i såväl finare som enklare matlagning, sömnad, bakning af grofbröd samt framförallt barnkär, erhåller mot god lön plats i familj om svar med fotografi insändas till »Maria», Vernamo p. r.

UNG FLICKA får några timmars daglig sysselsättning. Brahegatan 26, I tr., Sthlm.

HUSHÅLLERSKA, verkligt kunnig att med sparsamhet sköta ett hushåll på egen hand önskas nu genast i ett prästhus i stad, häst en sådan, som från kokerska arbetat sig upp, men som har så mycken umgängesvana, att hon kan vara medlem af familjen och har ett allvarligt sinne. Svar med fotografi samt uppgift om lön till »L. M.», 1900, sändas till Iduns exp.

FÖR en bildad flicka med godt sätt finnes plats ledig hos en mindre, bättre familj i Stockholm för att hjälpa till med inom hemmet förekommande göromål. Den sökande bör vara skicklig i klädsömnad. Goda rekommendationer fordras. Svar märkt »A. S.», med uppgift i ålder och hittillsvarande verksamhet emottages af Singers kontor, Stockholm, Hamngatan 34.

Åtta sjuksköterskor erhålla plats den 1 januari 1901 på tills vidare 3 år i Kristianstads län, företrädesvis för vård af smittosamt sjuka och smittning i landsbygden. Lön 500 kr. årligen samt fria resor och vivre under tjänstgöring. God hälsa och fyllda 22 år erfordras äfvensom förutom vanlig sjuksköterskeutbildning kännedom om epidemisjukvård och smittrening. Ansökning insändes före den 15 november till förste Provinsialläkaren G. Theorin i Kristianstad, som och lämnar vidare upplysningar. Sjukvårdsnämnden.

PLATSSÖKANDE

En ung flicka

af god familj, önskar plats i ett hem som sällskap och hjälp åt husmodern med sömnad och andra inom hemmet förekommande göromål. Har vacker handstil. Goda referenser. Fröken Ingelotz på Sallsjöbaden lämnar vidare upplysningar. Svar till »19 år», Sallsjöbaden p. r.

LITET GODT HEM som värdinna hos äldre vänl. dam eller fam. som sällskap och hjälp i husl. sysslor, underv. mindre barn, önskar medelåld. bild. husl. fruntim. af god familj plats snarast. Små lönepret. eller fritt vivre. Svar »Godt hem», Hasslerör.

EN UNG, anspråkslös flicka, af god familj, söker plats som sällskap och hjälp i fint hem. Svar till »S. M. S.», Norrköping p. r.

BILDAD, snäll och treflig flicka, önskar plats i början af nov. som sällskap och hjälp hos äldre, fin, bildad och snäll herre eller frunt. eller i liten, fin familj (helst i Stockh. eller dess närhet). Mycket goda betyg och utmärkta rekom. finnes. Svar med uppgift i lön emotes tack samt af »Ordentlig», Iduns exp.

VÄRDINNEPLATS sökes af bildad, sparsam, musikalisk, yngre änka, nu eller till våren. Möbler till ett litet rum finnes, om det finnes anledning att taga dem med. Svar till »By eller bygd», Iduns exp.

HUSHÅLLSPATS mot fritt vivre, sökes i enkelt bättre hem, eller att sköta ett mindre hushåll i stad eller på landet, af ett bättre, medelålders frunt., kunnigt i bakn. samt alla i ett hem förekommande sysslor. Svar märkt »Pålitlig och villig», Iduns exp.

EN UNG, anspråkslös flicka, önskar plats i bättre familj, att gå frun tillhanda, undervisa i musik och vara behjälplig med förefallande skrifögöromål. Svar emotes tack samt till »1900», Mobodarne pr Bergvik.

VÄRDINNEPLATS i bättre ungarhem önskas af praktisk, huslig, 30-årig bättre flicka, med godt och vänligt sätt. På lön fastes mindre afseende. Svar till »Ordentlig», Karlstad p. r.

BÄTTRE FLICKA, i saknad af eget hem, önskar komma i fin och treflig familj, där hon kunde få vara behjälplig med hushållet, mot fritt vivre. Svar till »Ida», Karlstad p. r.

EN UNG, bildad flicka, önskar komma i familj, dels som sällskap dels som hjälp i hushållet. Kunnig i handarbeten. Har genomgått gymnastikstudiet och goda rekommendationer därifrån. Svar snarast möjligt till »S. A.», p. r. Oskarshamn. (2589)

EN FLICKA, som i flera år haft anställning i kontor och därvid fört, afslutat och upplagt böcker, samt haft kassa om hand, söker dylik plats eller i familj att se till barn eller gå tillhanda. Svar till »Tack-sam», Iduns exp.

SMÅSKOLELÄRARINNA önskar under vinterfer. mot fr. vivre plats i fam. att underv. minderår. o. vara husm. något behj. Svar sändes till »Lärarinna», Linköping.

PLATS I BÄTTRE FAMILJ att gå frun tillhanda, önskas mot fritt vivre af en rask och hurtig flicka, villig att deltaga i olika inomhus förefallande göromål. Svar, märkt »Filippa», till Karlstads-Kurirens kontor, Karlstad. (S. T. A. 79590)

MOT FRITT VIVRE önskar en flicka plats i vänlig familj, för att deltaga i alla lättare göromål. Svar inom åtta dagar till »G. E.», Helsingborg p. r. (2598)

BILDAD, praktisk, huslig flicka, önskar plats. Vål kunnig både i matlagning, bakning, syltning, sömnad, handarbeten m. m. Svar till »Flit», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD, anspråkslös flicka, kunnig i alla husliga göromål, enkl. matlagning, bak, sömnad m. m., rask, duglig, söker plats. Svar till »Godt lynne 1900», Iduns exp.

UNDERVISNINGSVAN, musikal. lärarinna, som vistats utrikes för språkstudier och talar franska och engelska, söker plats. Svar till »Nitisk 1900», Iduns exp.

EN 19-års flicka (af god familj) som ej förut varit borta, önskar på nyarett plats som hjälp i hushåll. Svar emotes under adr. »Anspråkslös», Allm. Tidningsk., Gefle. (2599)

UNG, duglig lärarinna, önskar i höst plats i familj att läsa med nybörjare samt deltaga i husliga sysslor. Ar kunnig i sömnad och handarbeten. Utmärkta rekommendationer från förut innehafvt plats. Svar till »Duglig A.», Iduns exp.

DUGLIG, anspråkslös, praktisk, bildad flicka, kunnig i matlagning och alla i ett hus förekommande göromål, söker plats hos aktad ungherre eller ungherrar. Svar till »Sigrid», Hallsberg p. r.

PÅ Fru Planius Inackorderings-Byrå, f. d. Bloms, finnes anmälda lärarinnor, lektriser, värdinnor, kunniga hushållsbiträden, barnfröknar m. m. som önska platser, äfvenså finnes förstklassiga hem, som vilja taga emot en eller två inackorderer. Obs! Klarbergsgatan 35, hörnet af Klara Norra Kyrkogata. Öppen 11-4.

PLATS önskas af bildad flicka att göra hvard som häst, utom undervisa. Goda rek. Svar till »Nog», Iduns exp.

BILDAD FLICKA, huslig, ordentlig, sparsam, med godt humör, önskar plats, kunnig i matl., bak, sylt, sömnad m. m. Svar »Mycket pålitlig», S. Gumellii Annonnsbyrå, Stockholm. (G. 5893)

BÄTTRE FLICKA, något kunnig i finare och enkl. matl., bakn. jämte andra hushållsgöromål, önskar plats att deltaga i hushållet. Svar med lön. »22 år», Iduns exp.

LÄRARINNA, med vana och förmåga undervisa i alla ämnen, språk, musik, handarb., söker plats. Anspråkslös, godt sätt. Svar »Stor energi», S. Gumellii Annonnsbyrå, Sthlm. (G. 5894)

En bättre 20 års flicka,

som genomgått handelsskola och som äger vana i alla inom ett hus förefallande göromål samt handarbeten önskar nu genast eller i januari plats häst i kontor eller också i familj. Små pretentioner. Svar till »20 år», Nya Vermlands-Tidningen, Karlstad.

EN UNG, bättre flicka, önskar inackordering i treflig familj, helst i stad, där tillfälle kan gifvas till musiklektioner. Svar till »Y. M.», Emmaboda p. r.

SOM läs- och lekkamrat till 11-årig dotter önskas en jämnårig flicka. Undervisning i vanliga skolämnen, språk och musik. Moderigt omvårdnad. Naturskön trakt alldeles utmed Bråviken. Svar till »God uppfostran, Norrköping p. r.

EN UNG DAM, hvilken som gymnast under flera år praktiserat i utlandet och som är fullt mäktig franska språket, önskar i vinter inackordering i Stockholm eller dess omedelbara närhet, i bildad och älskvärd familj, där hennes kunskaper kunna vara till nytta. Svar till »Godt hem», Göteborg p. r.

I Vesterås

kan erhållas inackordering i familj för elev vid någon af därvarande verkstäder. Vestml. Läns Tidning anvisar.

ETT ÄLDRE, närvidande fruntimmer af god familj önskar inackordering i Upsala eller på landet hos bildade, vänliga människor. Svar med prisuppgift m. m. torde insändas till »A. W.», tidningen Upsalas kontor, Upsala.

OBS! 20 årig flicka önskar med en annan ung flicka, af god familj, byta hem för någon tid — samtidigt eller på olika tider — till ömsesidig nytta och nöje. Svar till »Familjemedlem», Visby p. r.

Tidaholms Fantasmöbler,

rikhalt. urval i forn nord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kollarering uppläggas, glödbränn. verkställes. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljningsmg Beridarebang 27, Sthlm.)

Elektriska Väggar

(behöfva aldrig uppdragas) från Aktiebolaget Elektriska Urfabriken, Stockholm finnes hos alla väl sorterade herrar urmakare.

Fru Stina Rodenstams Hushålls-Skola, Hudiksvall.

Läroämnen: Matlagning, Kläd- och llnnesöm, handarbeten, glansstrykning, träskärning, glödbitning m. m. »Skolan har tillvunnit sig stort och väl förtjänt anseende» (Hudiksvallsposten). Prospekt på begäran.

Fotogénkaminen 'BRILJANT'

är utan konkurrens. Luktfrri. — Elegant. — Effektiv. Bränsleätgång 1 1/2 öre pr timme. Säljes under full garanti. Priskur. sändes på begäran. ROB. FORSBERG, Vasagatan N:r 12. Alla slags kaminreparationer utföras fort och väl ä egen verkstad.

Mjolksocker,

bästa näringsmedel för dibarn och barn med klensn megar. Rekommenderadt af framstående läkare.

Frans Lidell,

11 Kungsgatan. Birger Jarlsgatan 8.

Hämorrojder.

Såsom fördelande och vid blodstockningar ett godt medel mot sårnader i allmänhet, har Salubrin fått en viktig användning såsom behandlingsmedel mot hämorrojder. Det bör användas af den utspändning och på det sätt, som i beskrifningen om Salubrin angifves, dock bör man icke uraktlåta att rådfråga läkare för erhållande af speciella uppgifter och råd, hvad som är att iakttaga till förekommande af uppkomsten af hämorrojder. Salubrin tillhandahålles af parfym-, färg- och specerihandlare. I parti från kommissionslager hos Geijer & Co., Stockholm. Rikstel. 175. Allm. tel. 4714.

Clara Fabriks Stearinljus. Illustration of a church spire with the name 'CLARA' at the base.

Joh. P. Isaksens

patenterade

Tvättmaskin

är fullständig, nöter ej kläderna, tvättar fort och fullkomligt rent, sparar arbete och tid samt är särdeles billig. Visades i gång och prisbelönades på Stockholmsutställningen 1897, Generalagent: A.-B. Julius Slöörs Järn- & Redskapshandel, Stockholm.

MACK'S PYRAMID Glans-Stärkelse. Illustration of a pyramid with the name 'PYRAMID' at the base.

Suomis Isif räntor. Illustration of a woman in traditional dress.

Australisk Kött-Extrakt 'W. Reimers' är bäst. Agent C. G. Bäckström, STOCKHOLM.

Högstedt & Co 32 Regeringsgatan 2 - Stockholm - Specialitet: Bordeaux- & Bourgoigne-viner Billiga priser.

Köp alltid Örebro Yllefabriks berömda prisbelönta Klädningstyger! Begär prover och prisuppgift hos Aktiebolaget Örebro Yllefabrik, ÖREBRO.

Fru Örn's Atelier, STOCKHOLM, 19 Tunnelgatan 19. Specialité: Kappor, Promenadkostymer, Brudutstyrlar. Londoner-, Pariser-, Wiener-mode. Elegant. Välkändt.

A. Wilh. Lindbergs Pianoetablissement. Stockholms äldsta pianoaffär, etablerad år 1856. 26 Regeringsgatan, Sthlm. Allm. telef. 59 88. Telegrafadr. Piano, Sthlm. Lager af flyglar, pianon och orglar från in- och utlandets förmärsta fabriker.

TANGENS NYHETER. Illustration of a circular logo with 'TANGENS NYHETER' and 'Syrträdiga Gardiner'.

Verldsutställningen i Paris 1900.
Den internationella juryn tillerkände
Original SINGER Symaskinerna
GRAND PRIX,
utställningens **högsta** utmärkelse.
SINGERS FILIAL, 15 Fredsgatan 15, Stockholm.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVÄLF

(Öppna alla söckendagar kl. 1/2 10-4)
innehållande c:a 1,650 st. skåpäck. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 18805)

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:
1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvatnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

CRÈME SIMON
pour les soins de la PEAU.
SAVON + POUDRE SIMON
à la Crème Simon + Parfums
Florette - Éliotrope
J. SIMON, 13, rue Grange batellère, PARIS

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes,
1:a maskinkrossad Anthracit,
bästa bränsle för illuminationskaminer och värmenecessärer.
Allm. tel. 22 88. Kontor: 29 Skeppsbron 29. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 29.
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Farmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Kungl. Hofboktryckeriet
Iduns Tryckeri Aktiebolag
BOKTRYCKERI, LITHOGRAFI och
KEMIGRAFISK ANSTALT
Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privatpersoner.
Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

Friestedts Foderbenmjöl (Guldmedalj). Säljes genom hrr apotekare och handlande. A. W. Friestedt, Stockholm.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.
Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
rekommanderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka
samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka
Allm. telef. 36 56. Rikstel. 18.

Medicinska Bröstkaramellen
"HOSTA ICKE"
är enligt läkares omdöme den mest välgörande, som hittills förts i handeln.
Ende tillverkare **C. A. Jansson,** Mariagatan 16.
Försäljningsbodar:
Ragvaldstrappor. Högbergsgatan 27 B
Malmstorgsgatan 6. Regeringsgatan 83.

Nu utkommit i bokhandeln:
Ny godköpsupplaga af
Allmän Kulturhistoria
eller
Det mänskliga lifvet i dess utveckling
af
D:r Anton Nyström.
Pris: 25 öre pr häfte.
Denna nya, omarbetade och rikt illustrerade upplaga, utkommer under loppet af detta och nästkommande år i 4 delar, cirka 100 häften. Priset pr häfte, tryckt å fint, glättadt papper, i stort format och inneh. minst 2 ark (= 32 sidor) är 25 öre.
OBS.! Kommissionärer antagas mot hög provision och synnerligen förmånliga villkor å alla platser. Obs.! En hvar kan bli kommissionär. Profhäfte och prospekt sändes gratis på begäran.
C. & E. Gernandts Förlags-Aktiebolag, Stockholm.

Man mår aldrig väl
af oblandadt kaffe, som alldeles förstör Eder, hvarför man alltid bör blanda det med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe**, som gör kaffet godt, hälsosamt, välsmakande, ytterst drygt och billigt samt **förhindrar kaffeförgiftning.**
Paketer å 25 och 10 öre i alla Speceri- och diverseaffärer. OBS. att firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, är tryckt å alla paket, ty endast dessa äro verkligt äkta.

Nyaste & finaste
Parfym
för halsduken
Perles d'or
Wilhelm Rieger,
Frankfurt
a/M.

Finnes i alla finare parfymaffärer.
Santalmissionens
TE
Broken Orange Pekoe & Pekoe.
Garant. oblandadt, direkt import. från missionens egna plantager i Assam (s. o. från Himalaya). Säljes äfven å apoteken.
Santalmissionens Tedepot, STOCKHOLM.

Margarin-Aktiebolaget Zenith,
Malmö.
Zeniths Margarin står främst i smak och arom. Af såväl Gräddmargarin som vanlig Margarin tillverkas flera kvaliteter.
Uti Zeniths Margarin ingå inga tekniska preparat. Använd uteslutande Zeniths Margarin.

Wasabryggeriets
Maltdrycker
rekommenderas.
Specialité: **Pilsnerdricka.**
Allm. Telef. 30 57. Rikstelef. 10 73.

Öfverträffad till frambringande af en vacker hud.
KALODERMA
KALODERMA-GELÉE * KALODERMA-TVÅL *
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.
Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.

Malmö Best Patent
är det bästa hvetemjölet såväl till hushållsbruk som för bagare.
Tillverkas uteslutande af
Malmö Stora Valskvarn. (C)

LINNE	Leverantörer till H. K. H. Prinsen af Wales.	LINNE
Den billigaste firma i branchen för verkligt äkta oförfalskade linnevaror. Blekt damast. Borddukar från 2 s. 6 d. pr st. och till de finaste fabrikat.	Specialaffär för Brud-utstyrselar af linne. Tusentals rekommendationer. Full tillfredsställelse å alla håll, hvarest man begagnar våra varor.	Äkta Cambridge-näsdular med hälsöm för damer från 3/6 pr puss. Mycket eleganta fr. 12/- till högre pris. De mycket efterfrågade Irändska knypplade o. broderade näsdularne. Linne t.lakan o. örngott, handdukar. Alla sl. af linne.
LINNE	Prisförteckning och prover efter önskan.	LINNE
Murphy & Orr, 18 Donegall St., Belfast, Irland. (Det äldsta etablissemang för Linne i norra Irland.)		

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS
Oblekta, Blekta och Färgade
VÄFNADER
försäljas i parti från kommissionslagret i Stockholm hos **ADOLF BODELL**

Ärade Föräldrar.
»Allenburys» Food lämnar full ersättning för modersmjölken. Det är framställt med fäst afseende på barnets utveckling och matsmältningsförmåga och då barnet efter, som det växer, behöfver kraftigare näring förekommer detta Food i 3 serier nämligen:
N:o 1 afsedt från födelsen till 3 månaders ålder.
N:o 2 afsedt från 3 till 6 månaders ålder.
N:o 3 (Malted Food) från 6 månaders ålder, äfvensom för svaga och af dålig mage lidande personer.
Säljes på apoteken samt i hvarje välsorterad speceri- och delikatess-affär i riket. I parti genom A. W. HELAND, Norrköping, Rikstelefon 1191, och ADOLF AHLGREN, Gefle, Rikstelefon 1165. (G. 98528)
Nederlag för Stockholm hos herrar Peterson & Malm. Rikst. 3274. Allm. tel. 1187.

Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ
2 turer dagligen i hvardera riktningen.
Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göteborgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

Prisbelönt i Lübeck 1895, Malmö 1896, Stockholm 1897.

Prisbelönt i Lübeck 1895, Malmö 1896, Stockholm 1897.

Guidmedalj å Verldsutställningen i Paris 1900.

Gahnelit
 för munnens, svalgets och hudens
 m. m. vård
 tillverkas under kontroll af professor
 CARL SUNDBERG.
Öfverfettad
Gahnelit-tvål.
 Ny, pillerad tvål,
 gör huden fin och mjuk.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
 FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
 I UPSALA.

(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
 VECKAN 28 OKT.—3 NOV. 1900.

Söndag: Tomatpuré; bruten hummer; stekt hare med fransk potatis och salader; syltade päron med gräddade och sponge cake.

Måndag: Hönsfrikassé med ris; fruktsoppa.

Tisdag: Hotch-potchsoppa; äppelkaka med gräddade.

Onsdag: Jordärtskockspuré; stufvade abborrar med potatis.

Torsdag: Brynt hvitkålssoppa med frikadeller; plättar med sylt.

Freddag: Persiljespäckad fårstek med legymer; helkokta äpplen med gräddade.

Lördag: Köttpudding med potatismos; körsbärsoppa.

RECEPT.

Tomatpuré (f. 6 pers.). 3 syltlökar, 2 msk. smör, 2 kkrp tomater, 2 lit. buljong, 2 msk. tapiokagryn salt, hv. peppar, 1—2 msk. sherry ell. ma. deira.

Beredning: Lökarna brynas lätt i smöret och de groft skurna tomaterna (färska ell. konserverade) tillsätts jämte en half liter af buljongen, och alltsammans får koka omkr. 20 min., hvarefter moset passerar. Resten af buljongen kokas med tapiokagrynen, hvilka sedan fränsas så att buljongen endast är simmig; det passerade moset illäggas och soppan får ett uppkok, samt afsmakas med kryddorna och vinet. Serveras med croutons.

Sponge-cake (f. 12 pers.). 4 ägg, vikten af 3 små ägg i mjöl, vikten af 4 ägg i strösocker, 1 citron ell. omkr. 3 droppar mandelessence smör till pensling.

Beredning: Fint hvitemjöl torkas och siktas. Äggvitorna skiljas från gulorna och dessa röras med sockret, tills det blir hvitt. Hvitorna slås till hårdt skum och blandas till äggulorna och sockret, men smeten röres ei mera än som är nödvändigt för att få den väl blandad. Mjöllet tillsättes försiktigt under sakta rörning, jämte det lätta rifa citronskal et ell. 3 dr. mandelessence. Sponge-cakeformar (eller också vanliga släta bakelseformar) penslas med socker, fyllas till hälften med smeten och öfverströs med litet socker. De insätts i tämligen varm ugn att genomgräddas och få en vacker rostgul färg på ytan. Tagas ur formarna medan

de äro varma och få sedan afsvalna, innan de uppläggas.

Hotch-potchsoppa f. 6 pers.). En half färbringa, 2 lit. buljong, 2 msk. smör, en o. en half msk. mjöl, 1 purjolök, 3 medelstora morötter, en half selleri, 1 palsternacka, 2 kkrp färska ell. konserverade ärtor, 8 små jordärtskockor, salt, hv. peppar.

Beredning: Färbringan tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Knäcker och påsättes att koka i 1 och en half lit. af buljongen. Då köttet är halfkottigt upptages det och skäres i fyrkantiga bitar, som brynas i 1 msk. af smöret, jämte purjolöken, skuren i strimlor, mjöllet öfverströs, och köttet omröres väl, samt påspädes med buljongen och får sedan sakta koka, tills köttet är mörkt. Morötterna, selleriet och palsternackor ansas och skäras i fina strimlor och fräses i resten af smöret; ärtorna och återstoden af buljongen tillsättes och alltsammans får koka färdigt, med sluttet lock. Jordärtskockorna och blomkålen kokas i saltadt vatten. Då grönsakerna äro kokta läggas de jämte sitt spad i soppskålen. Buljongen skummas noga, afsmakas med peppar och salt samt hälls, jämte köttet öfver grönsakerna. Anrättningen serveras genast.

Jordärtskockspuré (f. 6 pers.). 2 lit. buljong, 1 lit. jordärtskockor ättika, 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, 1—2 äggulor, 1 del tjock gräddade, salt, hv. peppar (socker).

Beredning: Jordärtskockorna skrapas väl och läggas i ättikblandadt vatten för att ej bli mörka. De kokas därefter i buljongen, tills de äro nog lösa att passera. Smöret och mjöllet fräses i soppkitteln, hvarefter den passerade purén tillsätts och får ett godt uppkok. Purén skummas noga och afsmakas med peppar och salt. Äggulorna och grädden uppvisas i soppskålen och purén tillslås under stark vispning. Den serveras, om man så vill, med små jordärtskockor ell. med rostadt bröd.

Persiljespäckad fårstek (f. 6 pers.). 2 kgr. fårstek, 2 msk. smör, 3 msk. hackad persilja, 1 msk. salt, 6 kryddpepparkorn, 1 lit. buljong ell. vatten.

Sås: en half smör, 1 msk. mjöl, köttsky.

Beredning: Lägg knäcker, fårsteken tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Persiljan sammanblandas väl med 1 msk. af smöret. I steken göras hål med en spetsig träpinne; i hvarje hål nedstickes något af persiljesmöret. Steken lägges i en långpanna, smord med återstoden af smöret, och insättes i ugn att brynas. Då steken är väl brynt saltas den, pepparkornen illäggas och den kokande vätskan påspädes. Till stekningen åtgår 1 och en half h 2 tim., under tiden öfveröses steken omkr. hvar tionde minut. Köttskyn silas, skummas, afredes och får koka 10—15 minuter.

Köttpudding med potatismos (f. 6 pers.). 2 små rödlökar, en half lit. kokt eller stekt hackadt kött, 2 msk. smör, en half msk. salt, 1 tsk. hv. peppar, en half liter buljong.

Potatismos: 1 lit. potatis, en half kkrp. mjölk, socker och salt, 1 msk. smör.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

de äro varma och få sedan afsvalna, innan de uppläggas.

Beredning: Färbringan tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Knäcker och påsättes att koka i 1 och en half lit. af buljongen. Då köttet är halfkottigt upptages det och skäres i fyrkantiga bitar, som brynas i 1 msk. af smöret, jämte purjolöken, skuren i strimlor, mjöllet öfverströs, och köttet omröres väl, samt påspädes med buljongen och får sedan sakta koka, tills köttet är mörkt. Morötterna, selleriet och palsternackor ansas och skäras i fina strimlor och fräses i resten af smöret; ärtorna och återstoden af buljongen tillsättes och alltsammans får koka färdigt, med sluttet lock. Jordärtskockorna och blomkålen kokas i saltadt vatten. Då grönsakerna äro kokta läggas de jämte sitt spad i soppskålen. Buljongen skummas noga, afsmakas med peppar och salt samt hälls, jämte köttet öfver grönsakerna. Anrättningen serveras genast.

Jordärtskockspuré (f. 6 pers.). 2 lit. buljong, 1 lit. jordärtskockor ättika, 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, 1—2 äggulor, 1 del tjock gräddade, salt, hv. peppar (socker).

Beredning: Jordärtskockorna skrapas väl och läggas i ättikblandadt vatten för att ej bli mörka. De kokas därefter i buljongen, tills de äro nog lösa att passera. Smöret och mjöllet fräses i soppkitteln, hvarefter den passerade purén tillsätts och får ett godt uppkok. Purén skummas noga och afsmakas med peppar och salt. Äggulorna och grädden uppvisas i soppskålen och purén tillslås under stark vispning. Den serveras, om man så vill, med små jordärtskockor ell. med rostadt bröd.

Persiljespäckad fårstek (f. 6 pers.). 2 kgr. fårstek, 2 msk. smör, 3 msk. hackad persilja, 1 msk. salt, 6 kryddpepparkorn, 1 lit. buljong ell. vatten.

Sås: en half smör, 1 msk. mjöl, köttsky.

Beredning: Lägg knäcker, fårsteken tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Persiljan sammanblandas väl med 1 msk. af smöret. I steken göras hål med en spetsig träpinne; i hvarje hål nedstickes något af persiljesmöret. Steken lägges i en långpanna, smord med återstoden af smöret, och insättes i ugn att brynas. Då steken är väl brynt saltas den, pepparkornen illäggas och den kokande vätskan påspädes. Till stekningen åtgår 1 och en half h 2 tim., under tiden öfveröses steken omkr. hvar tionde minut. Köttskyn silas, skummas, afredes och får koka 10—15 minuter.

Köttpudding med potatismos (f. 6 pers.). 2 små rödlökar, en half lit. kokt eller stekt hackadt kött, 2 msk. smör, en half msk. salt, 1 tsk. hv. peppar, en half liter buljong.

Potatismos: 1 lit. potatis, en half kkrp. mjölk, socker och salt, 1 msk. smör.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynas jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsätts. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset illäggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst läggs ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn och serveras med steksås.

BARNÄNGENS
 antiseptiska
Vademecum.
 Nutidens yppersta * *
 * * toaletmedel.
 Oskadligt. Välsmakande. Äger största antiseptiska värde. Är mångsidigast gagneligt. Blir i längden billigast.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

Nr 924. Kan någon säga mig, huru jag bör göra, då ansiktshuden blifvit slapp och skrynklig af olämplig massage?

Medelålders fru.
 Nr 925. Hur skall jag väfva en ylleklädning, så att den blir treflig?

Maria.
 Nr 926. Kan »Moster Emma» eller någon annan i vätkonsten kunnig, säga mig, hur man skall solfva till rosengång, då fasonerna blifva på längden? Har sett sådana gardiner väfda, men kan ej solfva; så som jag väfver blifva fasonerna på inslaget?

Maria.
 Nr 927. Jag har hört talas om, att det i Amerika finnes en sorts praktiska kvastar eller sopmaskiner, som hindra dammet att sprida omkring sig i rummet under sopningen. Den består af två borstklädda rullar, som röra sig mot hvarandra, och en låda öfver dem (tät upptill), som ta'r emot det hopamlade dammet. De användas med fördel till golf, både med och utan matför. Skulle ej någon i Sverige kunna finna på och fabricera något liknande, och göra dem ej allt för dyra, så att den stora allmänheten kunde få någon nytta af dem, undrar

A.
 Nr 928. Begäfvad med anlag för teckning och målning och mycket intresserad af konst, men saknande medel till studier, ber jag om anvisning på något yrke, genom hvilket dessa anlag kunde utvecklas och komma till nytta. Jag har sedan flere år en sysselsättning, som ger mig dagligt bröd och mycket små besparingar, men den är ej själfständig och ligger fullkomligt emot mina anlag och intressen, så att ett ombyte i antydda riktningen vore mer än välkommet.

X. X.
 Nr 929. Skulle »S. B.» vilja upplysa mig om, huruvida personer från landsorten få inlämna saker till försäljning å »Bikupan» i Stockholm?

Dagmar.
 Nr 930. Skulle någon vilja upplysa mig om någon s. k. lekshola i Stockholm, dit man med trygghet kan skicka en 5-årig pys, som i brist på jämnårigt sällskap ständigt klagat öfver att han är »så ensam».

Ester.
 Nr 931. Huru beredes mjöd, enbäröl och dricka samt honingsdricka?

Intresserad.
 Nr 932. Finns någon bok, utgifven till hjälp och handledning vid inlärandet af träsniderkonsten?

Lajla.
 Nr 933. Hvilka läroböcker i engelska och tyska språken äro lämpligast vid själfstudium?

Lajla.
 Nr 934. Kan någon säga mig, hvem som är kompositör och författare till den bekanta sången: »Vorre mor!»?

Missan.
 Nr 935. Kan någon upplysa om, i hvilket nummer af finska tidningen Hufvudstadsbladet under årets första

halffår ingick en uppsats om billiga inackorderingsställen för resande i Europas större städer? Adresser på dessa hotell, eller såsom jag vill komma ihåg att de i notisen kallades »hospitizers», uppgäfvos åtminstone för städerna Köpenhamn, Berlin och Dresden möjligen också Stockholm.

Finsk turist.
 Nr 936. Hvarest skall man få köpa teaterpjesen »den tviflande Tomas»? Har efterhört i flere större boklädor i Stockholm och Göteborg, men förgäfvos. Den gafs i Göteborg på stora teatern våren 94 af hvilket sällskap minnes jag dock ej.

Thure.
 Nr 937. Kan någon lämna anvisning på, hvar man för billigt pris kunde erhålla ritning till en enkel, men nätt sommarvilla om 2 a 3 rum med kök?

Naturvän.
 Nr 938. Huru skall man laga gutta-perkagaloscher?

Prenumerant.
 Nr 939. Hvad skall jag göra för att få matlust. Saknar alldeles aptit, är ytterligt klen och har varit mycket sjuk.

Pröfvad.
 Nr 940. Huru skall jag polera mitt silfver (nysilfver)?

Stina.

Stina.

halfår ingick en uppsats om billiga inackorderingsställen för resande i Europas större städer? Adresser på dessa hotell, eller såsom jag vill komma ihåg att de i notisen kallades »hospitizers», uppgäfvos åtminstone för städerna Köpenhamn, Berlin och Dresden möjligen också Stockholm.

Finsk turist.
 Nr 936. Hvarest skall man få köpa teaterpjesen »den tviflande Tomas»? Har efterhört i flere större boklädor i Stockholm och Göteborg, men förgäfvos. Den gafs i Göteborg på stora teatern våren 94 af hvilket sällskap minnes jag dock ej.

Thure.
 Nr 937. Kan någon lämna anvisning på, hvar man för billigt pris kunde erhålla ritning till en enkel, men nätt sommarvilla om 2 a 3 rum med kök?

Naturvän.
 Nr 938. Huru skall man laga gutta-perkagaloscher?

Prenumerant.
 Nr 939. Hvad skall jag göra för att få matlust. Saknar alldeles aptit, är ytterligt klen och har varit mycket sjuk.

Pröfvad.
 Nr 940. Huru skall jag polera mitt silfver (nysilfver)?

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

Stina.

FREJA-MAGASINET
 C. E. LAGERSTRÖM
 18 Humlegårdsgatan 18,
 29 Drottninggatan 29,
 18 Götgatan 18.
SIDEN
 till blusar och garnering
 i rikt urval.

Nr 790. Rullarne kosta 6 kr. ej 50 öre.

Oraklen i Ö.
 Nr 791. Sänder ni ert atlas till en renommerad firma, behöfver ni ej frukta för krympning o. d. Många prima tvätt- och färganstalter finnas i Sverige t. ex. Örgryte, G-teborg, Nya Blå Hand, Stockholm, Borg och söner, Lund, Elgerus, Örebro m. fl.

Karla Rönne.
 Nr 797. Alkoholisthemmet Bolshäll ligger vid Mälaren, 4 kilometer från Stockholm. Läget är häfnärande skönt. Hufvudbyggnaden är en villa med 15 rum. Därjämte finns trädgårdsmästarebyggnad, slöjdstuga, finsk bastu stall och vedbod. Trädgården är 2 tunnland stor. 8 tunnland barrskog tillhöra egendomen. Plats finnes för 15 pensionärer. Minsta tiden för kur är 6 månader. Afgiften är 750 kr. för halfår (full afgift) eller 450 kr. för halfår (modererad afgift). För dessa afgifter få pensionärerna äfven rum och medicin. Hemmets beskyddare är H. K. H. Hertigen af Vesteröderland, dess läkare medicine doktor Henrik Berg, dess husfader herr Aug. Enblom från Upsala, förut lärare vid Prins Gustafs skola.

Dagligen hålles i hemmet en kort morgon- och aftonbön samt söndagsligen en kort gudstjänst af hemmets husfader. Pensionärerna tillbringa sin tid med att promenera i den härliga skogen, läsning och musik samt med slöjd och vedhuggning. Hemmet är en stiftelse med omkring 70 förtroendemän, som välja dess styrelse. Denna utgöres af direktörerna John Bernström och F. T. Ohlsson. Doktorerna Westlind, Berg och Toll. greve B. Oxenstierna och roteman Nyström.

Förfrågningar besvaras af hemmets husfader, adress Bolshäll, Stockholm, och läkare, adress Stockholm. Omkring 70 proc. af de pensionärer, som vistats vid hemmet 6 månader, uppgifves vara botade.

Asta.
 Nr 807. 1 kg. bitsocker rives på en bit i sänder mot 2 apelsiner. Apelsinerna urkramas väl och läggas i ett fat med en half liter vatten samt 12 gram pulvriserad citronsyra. Bäst att låta sockret smälta, innan citronsyran illäggas, hvarefter det hela får stå i 24 timmar. Därpå omröres det väl och filtreras. Korkas och härtsas.

Oraklen i Ö.
 Nr 812. Stelheten beror nog till en del på fördomar och pedanteri. Det är säkerligen icke ni, som blir missförstådd af människorna, utan är det ni, som missförstår dem. Låt icke er välvillighet ligga innesluten som i en kappel, utan laga att den kommer fram och får visa hvad den är värd. I livets id och strid har man annat att göra än att gissa gåtor. Har ni icke funnit någon vän, åt hvilken ni kunnat anförtro edert hela rika hjärta, så är det ert eget fel. Skrinlärg icke, utan omsätt något af den rikedom, och ni skall därmed kunna köpa både vänskap och det som ännu mera är.

Jolanta.
 — Tänk mera på andra och mindre på er själf, kommer ni snart att öfvervinna »stelheten». Slut er till någon jämnårig; har ni ingen gammal skolkamrat eller vän att anförtro er åt, så att ni sluppe känna er så ensam och olyckliga?

Tordis Uggle.
 Nr 817. Begonian är en vacker och tacksam växt, ej svårkött, men fordrande jämn tillsyn. Tvänne arter finnas; de som äro gröna året om och äfven under vintern vattnas, och de som fylla både blad och stam och förvaras på torr, ej kall plats, utan vattning. De senare ha vackrare blommor, men till de förra höra de s. k. bladbegonien, med stora praktfulla blad i många va-

Husmodrar!
Spara
är lösen för hvarje
husmoder med en
begränsad hus-
hållpenning!
Huru göra en
verkligt stor bespa-
ring? Jo, använ-
den i Edra hushåll
Pellerins Margarin,
Göteborg, som är
bäst, ärgast och
billigast!

Den, som behöfver siden,

torde rekvirera profver af vårt med de sista nyheterna rikhal-
tigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till
blusar, bal, sällskaps- och promenad-toiletter.
Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis
till fabrikspriser.
E. Spinner & C:i,
förr J. Zürrer's Sidenfabrik, Zürich.
Grundlagd 1825.

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottningatan 102

Louis Roederer
Carte Blanche,
Grand Vin Sec.
Extra Dry.
Reims.

AGRA MARGARINFABRIK,
STOCKHOLM,
levererar alltid kärnfärskt
Grädd-Margarin.

Sv. Panoptikon
Stockholm.
★ Största sevärdhet. ★

Inga Bröstkarameller
hafva hittills vunnit så stort och all-
mänt erkännande som
MUNKENS.
Begär därför alltid
MUNKENS
Bröstkarameller
Partilager hos Hammarsten & C:o,
Stockholm.
Allm. t. 21 87. Rikst. 12 20.

J. & F. Martell

VO
VSO
VSOP
VVSOP
Cognac.

Allm. 8 68 4736
Riks 179
Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

God hälsa förutsätter rikligt godt blod.
Blodet är rikt endast om det i riklig mängd
innehåller järn, och detta järn måste vara
haemoglobin.
Capsuloids innehåller den bästa och
renaste haemoglobin och tillför blodet just
den däraf behöfliga kvantiteten.
Capsuloids tåles af den svagaste mage,
af gammal och ung.
Capsuloids åstadkommer rikt blod, som
botar alla kroniska sjukdomar, försakade
af blodbrist och bleksot.
Capsuloids är den bästa järnmedicin.
Capsuloids erhålles i askar å 2,50 å
alla apotek.

Intyg:
Lagermans tvättpulver Tom-
ten visade sig vid anställd kemisk analys
bestå af sådana beståndsdelar, som vid kläd-
tvätt verka rengörande på kläderna
utan att förstöra dem eller tvätter-
skornas händer.
Doktor J. E. ALÉN,
Statskemist i Göteborg.
Säljes hos alla välförsedda hrr speceri- &
diversehandlande i riket. Ende tillverkare:
Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.
Prisbelönt senast vid Världsutställ-
ningen i Paris.

Skånes Enskilda Bank
uthyr i sitt brand- och dyrkfria
Förvaringshvalf
fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

**Hernösands
Enskilda Bank,**
8 Hamngatan 8.
Depositionsränta..... 5 proc.
Sparkasseränta..... 5 proc.
Upp- & Afskrifningsränta... 3 proc.

Skönhetsmedel.
Recept å ett utmärkt medel att få an-
sigte & händer mjuka och fina som sam-
met sändes franko om 1,10 i postsparmär-
ken sändes till A. WILLIAMS, poste re-
stante, Göteborg.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

FÖRVARINGSFACK
uthyras af
AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS HANDELSBANK
8 Arsenalsgatan 8.

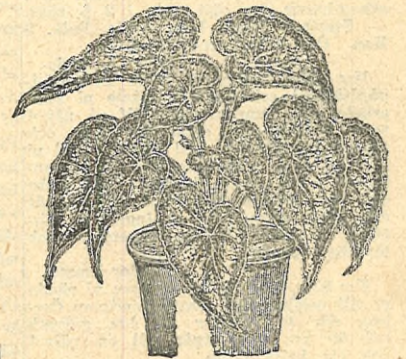
Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs torg 14,
godtgör å Sparkasseräkning 5 proc
(G. 94245)

**Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget,**
Stockholm, Fredsgatan 24.
Afdelningskontor Götgat. 31.
(Fonder kr. 4,340,000)
Deposition..... 5 1/2 %
Sparkasseräkning..... 5 %
Upp- & Afskrifning..... 3 %

Realisation

af

Krukväxter för boningsrum.

För att åt en del växter bereda bättre utrymme i **Haga trädgårds växthus**, komma stora partier Palmer, Ormbunkar, Araucaria, Dracæna, Croton, Asparagus, Maranta, Selaginella etc., att realiseras

till betydligt medsatta priser.

Växterna säljas såväl enstaka som sammanförda i större och mindre grupper, till antal och storlek afpassade för blomsterbord, t. ex.

Grupp bestående af 25 växter i vackra sorter för kr. 20:—
d:o » 15 d:o d:o » » 10:—
d:o » 10 d:o d:o » » 8:— o. s. v.

Härigenom erbjudes blomstervänner tillfälle att, för billigt pris, förse sig med vackra samlingar af krukväxter.

Realisationen fortgår till och med den 31 Oktober

i N:r 18 Birger Jarlsgatan.